

0
155.2

๓๑๒๑๓

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคนกับทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์
ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา ๑

7 เสง. 2531

ปริญญาโท

ของ

สกุล ขำพิมพ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

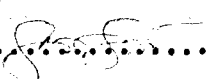
กันยายน 2530

311518

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้จน
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

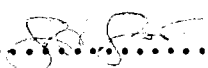
คณะกรรมการที่ปรึกษา

..........ประธาน

..........กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

..........กรรมการ

..........กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุรินทร์ สุทธิธำพิทย กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร
กรรมการสมทบ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง ขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ภรณ์ อินทศรี และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้
คำแนะนำในการสร้างแบบทดสอบวัดทัศนคติธรรมชาตของมนุษย์

ขอขอบพระคุณอาจารย์แนะแนว ในเขตการศึกษา 1 ที่กรุณาออกแบบสอบถาม
เพื่อใช้ในการวิจัย

ขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้อย่างดียิ่งในการทำปริญญานิพนธ์
ครั้งนี้

สกุล ขำอินทร์

สารบัญ

บท

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	สมมติฐานในการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความเป็นมาและความหมายของคนและมโนคติเกี่ยวกับตน.....	9
	องค์ประกอบทางค่านิยมบุคคลที่มีอิทธิพลต่อมโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคล วิจัยต่าง ๆ.....	17
	การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน.....	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนคติเกี่ยวกับตน.....	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน.....	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูแนะแนว.....	25
	เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับจริมชาติของมนุษย์.....	27
	ทฤษฎีเกี่ยวกับจริมชาติของมนุษย์.....	27
	งานวิจัยเกี่ยวกับจริมชาติของมนุษย์.....	35
	ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนคติต่อจริมชาติของ มนุษย์.....	35

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
	กลุ่มตัวอย่าง.....	36
	วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	37
	วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล.....	45
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	50
	ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล.....	50
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	69
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
	อภิปรายผล.....	71
	ข้อเสนอแนะ.....	75
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย.....	76
	บรรณานุกรม.....	77
	ภาคผนวก.....	84

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คำสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นและสัมประสิทธิ์ความตรงของแบบวัดมโนคติเกี่ยวกับคนแทนเนสส์ฉบับภาษาไทย.....	40
2	ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคนโดยส่วนรวมกับทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์โดยส่วนรวม.....	52
3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านร่างกายระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	53
4	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านศีลธรรมจรรยาระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	54
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านส่วนตัวระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	55
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านครอบครัวระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	56
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านสังคมระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	57
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านความเป็นเอกลักษณ์ระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	58
9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านความพึงพอใจในตนเองระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ....	59
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนด้านพฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างกรุณะแนวที่มีวุฒิกับกรุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	60

11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับสนค้านการวิพากษ์ วิจารณ์ตนเอง ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	61
12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับตน โดยส่วนรวม ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	62
13	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชน ความไว้วางใจระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	63
14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชน ความมีเหตุผลระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	64
15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชน ความไม่เห็นแก่ตัว ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ..	65
16	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชน ความรับผิดชอบ ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ....	66
17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชน อิสระ ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	67
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย โดยส่วนรวม ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ.....	68

บทนำ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น องค์ประกอบที่สำคัญสิ่งหนึ่งคือ ความคิดหรือความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ ในทางจิตวิทยา เรียกว่า มโนคติเกี่ยวกับตน

มโนคติเกี่ยวกับตน คือ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ทุก ๆ ท่าน อาทิ ศรีพิพัฒน์ (อาไพ ศรีพิพัฒน์ 2515 : 91) กล่าวว่า นักจิตวิทยา เรื่องตนเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่คนแสดงออกเป็นผลจากความนึกคิดเกี่ยวกับตน เขาเชื่อว่า ความนึกคิดอันมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจน การปรับตัวของคน นอกจากนี้ยังเน้นถึงความสำคัญของความนึกคิดเรื่องตนในการที่จะช่วยให้เราเข้าใจพฤติกรรม พยากรณ์พฤติกรรมและเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้อื่น นอกจากอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมแล้ว ผลการวิจัยจำนวนมากยังชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับตนกับพฤติกรรมอื่น ๆ เป็นต้นว่าความนึกคิดเกี่ยวกับตนดี (positive) มักจะมีความนึกคิดที่ดีต่อผู้อื่น คนที่ยอมรับตนเองก็มักจะยอมรับผู้อื่น ตรงกันข้ามคนที่มีความนึกคิดที่ไม่ดีต่อผู้อื่นก็มักจะมี ความนึกคิดที่ไม่ดีต่อคนด้วย

โรเจอร์ส (Rogers. 1951 : 486 - 488) กล่าวว่า บางครั้งพฤติกรรมจะถูกควบคุมด้วยค่านิยม บรรทัดฐานของตนเอง การแสดงพฤติกรรมจะเกิดขึ้นจากความต้องการที่แท้จริง แต่บางครั้งพฤติกรรมจะถูกควบคุมด้วยค่านิยมของบุคคลอื่นหรือบรรทัดฐานของสังคมที่บุคคลพยายามจะตั้งเข้ามา (introject) ไว้ในตัวเองและปฏิเสธความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ไม่สามารถยอมรับตนเองได้ ไม่กล้าเผชิญกับประสบการณ์ที่จะทำให้สามารถเข้าใจและรู้จักตนเอง ความขัดแย้งทางจิตจะเกิดขึ้นการรับรู้ต่อสภาพ

ความเป็นจริง เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ แรงจูงใจที่จะพัฒนาไปสู่การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง (Self-actualization) ถูกขัดขวาง ทำให้การปรับตัวไม่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เกิดลักษณะของสุขภาพจิตเสื่อม คือ ไม่รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร ไม่เข้าใจตนเอง ไม่กล้าเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพราะไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่สามารถยอมรับตัวเองได้ ส่งผลให้การติดต่อกับผู้อื่นสูญหายไต่ถอย

โรเจอร์ส (Rogers. 1957 : 199 - 203) กล่าวถึงมโนคติเกี่ยวกับตนเองที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเป็นจริง บุคคลที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนเองอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมไปตามแนวทางของมโนคติเกี่ยวกับตนเองเท่านั้น ฉะนั้นถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ทำให้มโนคติเกี่ยวกับตนเองที่เขามีอยู่ไม่ตรงกับความจริง บุคคลจะเกิดการป้องกันตนเอง จะรู้สึกวิตกกังวล และจะพยายามปรับตัว ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะไม่ป้องกันตนเองจนเกินกว่าเหตุ จะยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพราะเขามีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง และยอมรับในตัวเอง (positive self regard) สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความจริงไม่บิดเบือนสภาพความเป็นจริง ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจึงมีการรับรู้ (awareness) ต่อสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเปิดตนเองยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ในชีวิตไม่ต่อต้านสังคม ในทำนองเดียวกันก็สามารถเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยกังวลอยู่กับการยอมรับหรือไม่ยอมรับของสังคม เข้าใจค่านิยมของตนเอง แตกต่างได้ ยึดมั่นอยู่กับค่านิยมที่ตนมีอยู่จนไม่ยินยอมต่อสภาพการณ์ใด ๆ นอกจากนั้น ประเทือง แดงงาม (ประเทือง แดงงาม 2520 : 27) กล่าวว่า นักจิตวิทยา พบว่า คนที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนเองดี มักจะมีมโนคติเกี่ยวกับคนอื่นด้วย คนที่ยอมรับตนเองก็มักจะยอมรับผู้อื่นด้วย ตรงกันข้ามคนที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนเองไม่ดีต่อผู้อื่น มักจะมีมโนคติเกี่ยวกับตนเองไม่ดีด้วย จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะเห็นว่ามโนคติเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์กับความนึกคิดที่ต่อผู้อื่น และการยอมรับผู้อื่น บุคคลที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนเองดี ยอมรับตนเองจะสามารถเข้าใจผู้อื่นและยอมรับผู้อื่นได้ง่าย เป็นผู้ที่สามารถปรับตัวและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้

บุคลากรในระบบการศึกษาที่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติของมโนคติเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด คือ ครูแนะแนว เนื่องจากครูแนะแนวต้องเข้าใจตนเองได้ ครูแนะแนวต้องมองโลกและมองบุคคลด้านดีจึงจะเต็มใจ จริงใจในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษามโนคติเกี่ยวกับตน (self-concept) และความนึกคิดที่มีต่อผู้อื่นในด้านการมองธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนว เพราะครูแนะแนวหรือผู้ให้ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนเข้าใจตัวเอง เป็นผู้รับผิดชอบและมีบทบาทมากที่สุดในการจัดการแนะแนวในโรงเรียน

ครูแนะแนวหรือผู้ให้ปรึกษาควรเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับวิชาชีพโดยเฉพาะการให้ปรึกษา ผู้แนะนำหรือผู้ให้ปรึกษาควรมีคุณลักษณะในด้านการยอมรับผู้อื่น ดังที่ ลีนา (จินตนา เพียรพิจิตร 2524 อ้างอิงมาจาก Lena. 1961 : 246 - 248) กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ให้ปรึกษาคือการมีทัศนคติที่จะยอมรับและเข้าใจคนอื่น อุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ที่สุดก็คือความรู้สึกเป็นศัตรู (hostility) และการไม่ยอมเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ หรืออาจจะเข้าใจได้ก็ต้องใช้เวลามาก (obtussensus) ในการแนะแนวและการให้ปรึกษานั้น พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา 2525 : 11) กล่าวว่า งานแนะแนวและการให้ปรึกษาจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญประการหนึ่งนั่นคือ ตัวผู้ให้ปรึกษาเองว่าผู้ให้ปรึกษานั้นเป็นคนอย่างไร มีบุคลิกภาพเช่นไร มีแนวความคิดและทัศนคติอย่างไร ในอันที่จะมีผลเอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทางด้านการแนะแนวและการให้ปรึกษาให้สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น สำหรับทัศนคติบุคคลที่มีต่อธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะทำให้ทราบว่าบุคคลมองเห็นมนุษย์เป็นอย่างไร มีคุณค่าแค่ไหนสำหรับครูแนะแนวหรือผู้ให้ปรึกษามองธรรมชาติของมนุษย์ มีทัศนคติอย่างไรนั้นเป็นสิ่งสำคัญดังที่ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา 2525 : 1) กล่าวว่า โดยปกติการทำงานของผู้ให้ปรึกษามีได้จำกัดอยู่เพียงแต่จำกัดความของการให้ปรึกษาเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้ให้ปรึกษาแต่ละคนด้วยว่าจะมองเห็นถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์เพียงใด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนปรุ้งแคงที่จะช่วยในการมองหาเป้าหมายของการให้ปรึกษา และคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสมยิ่งขึ้นไป

เพื่อให้การแนะแนวและการให้ปรึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า การได้ศึกษานิยมเกี่ยวกับตนและทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสิ่งหนึ่งต่อการทำงานด้านการแนะแนว และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การแนะแนวได้ผลดีและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนและช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรแนะแนวใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนา มโนคติเกี่ยวกับตน และทัศนคติของมนุษย์ของผู้ที่กำลังศึกษาวิชาการแนะแนว ให้เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองซึ่งจะส่งผลให้เข้าใจผู้อื่นและยอมรับผู้อื่น จะทำให้การแนะแนวมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะบริการให้ปรึกษาซึ่งเป็นบริการที่สำคัญยิ่ง นอกจากนั้นยังใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ที่เข้าศึกษาในสาขาการแนะแนวของสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างครูแนะแนวที่มีคุณภาพต่อไปด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิการแนะแนว และไม่มีวุฒิการแนะแนว

สมมติฐานในการวิจัย

1. มโนคติเกี่ยวกับตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติของมนุษย์
2. ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวไม่มีวุฒิ มีมโนคติเกี่ยวกับตนแตกต่างกัน
3. ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวไม่มีวุฒิ มีทัศนคติของมนุษย์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2. ตัวแปรที่จะศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน
 - 2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ
 - 2.1.1 มโนคติเกี่ยวกับตน
 - 2.1.2 ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์
 - 2.2 ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่มีผลต่อมโนคติเกี่ยวกับตน และทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์
 - 2.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ วิชา แยกออกเป็นครูแนะแนวที่มีวุฒิทางการแนะแนว และครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิทางการแนะแนว
 - 2.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ มโนคติเกี่ยวกับตน และทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. มโนคติเกี่ยวกับตน (Self-concept) หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และประเมินตนเอง ให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก หักกันคิดต่อตนเอง ทั้งในส่วนที่เป็นจริง และไม่เป็นจริง ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ มโนคติเกี่ยวกับตนนี้สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับตนของ เทนเนสซี (Tennessee Self-concept Scale) แปลเป็นภาษาไทยโดย อำไพ ศิริพิพัฒน์ (Siripipat. 1972 : 77) แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงเพื่อใช้กับครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแบ่งมโนคติเกี่ยวกับตนออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

1.1 มโนคติเกี่ยวกับตนด้านร่างกาย (Physical Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะทางร่างกาย สุขภาพ ความสามารถ ทักษะ และเรื่องเกี่ยวกับเพศ ได้จากคะแนนที่ สดมภ์เอ (Column A - P Score)

1.2 มโนคติเกี่ยวกับตนทางค่านศีลธรรมจรรยา (Moral-Ethical Self)

หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางค่านศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือเลว และความพึงพอใจในศาสนาของตน ได้จากคะแนนที่ สดมภ์ (Column B - P Score)

1.3 มโนคติเกี่ยวกับตนทางค่านส่วนตัว (Personal Self) หมายถึง

ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตัวเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง และประเมินค่าบุคลิกภาพของตนเอง โดยไม่รวมลักษณะทางค่านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้จากคะแนนที่ สดมภ์ (Column C - P Score)

1.4 มโนคติเกี่ยวกับตนค่านครอบครัว (Family Self) หมายถึง ความรู้สึก

ในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว เป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัว ได้จากคะแนนที่ สดมภ์ (Column D - P Score)

1.5 มโนคติเกี่ยวกับตนค่านสังคม (Social Self) หมายถึง ความคิดเห็น

ของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้จากคะแนนที่ สดมภ์ (Column E - P Score)

1.6 มโนคติเกี่ยวกับตนค่านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) หมายถึง

ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับตนว่าตนเองเป็นคนอย่างไร (what he is) ได้จากคะแนนที่ แถวที่ 1 (Row 1 - P Score)

1.7 มโนคติเกี่ยวกับตนค่านความพึงพอใจในตนเอง (Self Satisfaction)

หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง (How he accepts himself) ได้จากคะแนนที่ แถวที่ 2 (Row 2 - P Score)

1.8 มโนคติเกี่ยวกับตนค่านพฤติกรรมที่ตนแสดงออก (Behavior)

หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนในเรื่องต่าง ๆ ของตนเอง (How he acts) ได้จากคะแนนที่ แถวที่ 3 (Row 3 - P Score)

1.9 มโนคติเกี่ยวกับตนโดยส่วนรวม หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็น

ของบุคคลเกี่ยวกับตนเองในทุก ๆ ด้าน แสดงให้เห็นถึงการยอมรับตนเอง การเห็นคุณค่า
ตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ได้จากคะแนนที่ ทั้งหมด (Total P Score)

1.10 มโนคติเกี่ยวกับตนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Self Criticism)

หมายถึง ความกล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดี ได้จากคะแนน
สัดสมที่สุดท้าย

2. ธรรมชาติของมนุษย์ หมายถึง ลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ความไว้วางใจ หมายถึง มนุษย์เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีศีลธรรม และ
มีความจริงใจต่อกัน

2.2 มีเหตุผล หมายถึง มนุษย์ทำพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจและเข้าใจ
สาเหตุเบื้องหลังของพฤติกรรมที่กระทำลงไป โดยเป็นเหตุผลที่มีพื้นฐานมาจากหลักแห่งความ
ยุติธรรม ความเท่าเทียมกันของมนุษย์และไม่ยึดเอาความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่

2.3 ความไม่เห็นแก่ตัว หมายถึง การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การเสียสละ
และการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นถ้าสามารถทำได้

2.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง
ไม่ว่าดีหรือไม่ดีก็ตาม

2.5 มีอิสระ หมายถึง มนุษย์เป็นผู้กระทำและกำหนดวิถีทางการดำเนินชีวิต
ของตนเอง การกระทำของมนุษย์ไม่ใช่เป็นผลของสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอก มนุษย์มีความ
ประสงค์เสรี มีเสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจกระทำตามความต้องการของตน โดยไม่
ลวงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

3. ทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือแนวคิดของครูแนะแนว
ที่มีต่อลักษณะพื้นฐานของมนุษย์แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ทางบวก หมายถึง ความคิดเห็น หรือ
แนวความคิดของครูแนะแนวที่มีต่อลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ว่ามนุษย์ดี คือ ความไว้วางใจ
มีเหตุผล ความไม่เห็นแก่ตัว ความรับผิดชอบ มีอิสระ

3.2 ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ทางลบ หมายถึง ความคิดเห็นหรือแนวความคิดของครูแนะแนวที่ต่อลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ว่ามนุษย์ไม่ดี คือ ใจว่างใจไม่ได้ ไม่มีเหตุผล เห็นแก่ตัว ไม่รับผิดชอบ ไม่มีอิสระ

ในการวิจัยนี้ ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์

4. ครูแนะแนวที่มีวุฒิ หมายถึง ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาการแนะแนว

5. ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ หมายถึง ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาการแนะแนว

6. เขตการศึกษา 1 หมายถึง จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ รวม 5 จังหวัด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับมโนคติเกี่ยวกับตน

ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

ความเป็นมาและความหมายของตนและมโนคติเกี่ยวกับตน

องค์ประกอบทางค่านบุคลิกที่มีอิทธิพลต่อมโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลวัยต่าง ๆ

การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนคติเกี่ยวกับตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครุณะแนว

ความเป็นมาและความหมายของตนและมโนคติเกี่ยวกับตน

ความคิดเรื่องตนเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ เพอร์กี (Purkey. 1970 :

3 - 6) เริ่มจากอริสโตเติล (Aristotle) เป็นผู้แบ่งแยกความแตกต่างระหว่าง

"กายและจิต" (Physical and Nonphysical Self) และเชื่อว่าจิตเป็นตัวบังคับการให้

ประกอบพฤติกรรมต่าง ๆ แนวคิดเรื่องตนได้แพร่หลายในหมู่นักจิตวิทยา เมื่อ ค.ศ. 1890

วิลเลียม เจมส์ (William James) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขียนเรื่องเกี่ยวกับตน

ไว้ในหนังสือหลักจิตวิทยา (Principle of Psychology) ว่า ตน หมายถึง สิ่งที่บุคคล

นึกคิดเกี่ยวกับตัวเขาเอง

แต่อย่างไรก็ตามระหว่างครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ทฤษฎีเรื่องตน ถูกละเลยไป

เมื่อนักจิตวิทยาแนวพฤติกรรมนิยมกำลังมีชื่อเสียง และได้ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์มา

ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ โดยมุ่งเน้นที่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของอินทรีย์ทำให้ความสนใจ

และความสำคัญเรื่องตนลดลงไป แต่ก็มีนักทบทวนว่า ผลการทดลองและทฤษฎีของนักพฤติกรรม

นิยม ซึ่งส่วนมากได้จากการทดลองกับพวกสัตว์นั้น เอาไปประยุกต์กับคนไม่ค่อยได้ พวกที่โต้แย้งมากคือพวกนักจิตวิทยาคลินิก (Clinical Psychologist) ซึ่งต้องศึกษาและรักษาคนไข้เป็นรายบุคคล อีกประการหนึ่งเกิดจากอิทธิพลจากแนวคิดของ ฟรอยด์ (Freud) ในเรื่องอีโก (Ego) ซึ่งอีโก ของฟรอยด์ มีลักษณะคล้ายกับ "ตน" ของวิลเลียม เจมส์ และของนักจิตวิทยาที่ศึกษาทฤษฎีเรื่อง ตนคนอื่น ๆ ทำให้นักจิตวิทยาบางส่วนหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องตนอีก

ทฤษฎีเกี่ยวกับตน

คำว่า "ตน" มีผู้ให้ความหมายและกล่าวถึงหลายท่าน ได้แก่ วิลเลียม เจมส์ (กิตติพงษ์ เขียนตระกูล 2522 : 2 อ้างอิงมาจาก William James. 1950 : 291) นักจิตวิทยาคนแรกที่เขียนเรื่องเกี่ยวกับตนได้ให้ความหมายไว้ว่า ตน คือสิ่งที่บุคคลรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตัวเขาเอง ซึ่งประกอบด้วย

ตนทางวัตถุ (Material Self) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นเป็นเจ้าของ เช่น ร่างกาย ครอบครัวย สิ่งของต่าง ๆ

ตนทางสังคม (Social Self) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อบุคคลนั้น

ตนทางจิต (Spiritual Self) หมายถึง กระบวนการทางจิตใจ เช่น ความคิด อารมณ์ ความปรารถนา ที่มีต่อตนเอง

ดรีเวอร์ (Drever. 1952 : 262) กล่าวว่า ตน คือ การที่บุคคลมองตัวเองด้วยจิตรู้สึกของตัวเอง ซึ่งตนเป็นผลรวมของคุณลักษณะส่วนตัวของตัวเอง และจากการที่เขามีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สำหรับ โรเจอร์ส (Hall and Lindzey. 1957 : 478 citing Rogers. n.d. : unpagged) ได้ให้ความหมายของตนไว้ว่า หมายถึงทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับตนเองซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1. ตน พัฒนาจากการปะทะสังสรรค์ระหว่างอิทธิพลกับสิ่งแวดล้อม
2. ตน อาจจะได้รับค่านิยมต่าง ๆ มาจากบุคคลอื่นและอาจรับรู้มาในสถานการณ์ที่ผิดไปจากความจริง

3. ตน จะค้นร่นต่อสู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง เช่น ไม่ยอมรับ
 กำนินมใหม่ที่ขัดกับค่านิยมที่ตนมีอยู่เดิม เป็นต้น

4. อินทรีย์ จะแสดงพฤติกรรมให้เป็นไปตามตน

5. ตน อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยวิถีทางและการเรียนรู้

เจอร์ซิลด์ (Jersild. 1963 : 7) ได้กล่าวว่า "ตน" หมายถึง ผลรวม
 ของความคิดและความรู้สึก ซึ่งทำให้บุคคลนั้นรู้ว่าเขามีอะไรอยู่ และมีโนมตีว่าเขาคือใคร
 รวมทั้งความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของตนเอง ดิงค์ไมเยอร์ (Dinkmeyer.
 1965 : 183) กล่าวว่า "ตน" เป็นโลกภายในของแต่ละคนซึ่งเป็นผลจากการปะทะสังสรรค์
 กับบุคคลอื่น การพัฒนา "ตน" ของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากศาสนา สังคม และฐานะทาง
 เศรษฐกิจที่เขาเกี่ยวข้องกับตัว รัช (Ruch. 1971 : 112) ได้ให้ความหมายของตน
 ไว้ใกล้เคียงกันว่า ตน คือ โลกภายในของบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการประเมินค่าความสัมพันธ์
 กับผู้อื่น ซึ่งทำให้กลายเป็นการรับรู้ที่คงที่ของบุคคลว่าเป็น "ฉัน" หรือ "ของฉัน" เพอร์กี
 (Purkey. 1970 : 16) ได้สรุปความหมายของตนจากทัศนะของนักจิตวิทยาหลายท่าน
 ไว้ว่า ตน คือ ระบบความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเอง และความเชื่อที่มีลักษณะจัดขึ้นอย่างมี
 ระเบียบ (organized) ไม่อยู่คงที่ (dynamic) และได้จากการเรียนรู้ (learning)
 จากความหมายของตนที่ได้กล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ตน คือ ลักษณะรวม
 ของบุคคลประกอบด้วย ร่างกาย ความคิด ความรู้สึก ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้
 ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับตัวเองตั้งแต่กำเนิด

ความหมายของมโนคติเกี่ยวกับตน

มโนคติเกี่ยวกับตน (self-concept) นั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทฤษฎี
 เกี่ยวกับตนมาก จนนักจิตวิทยาบางคนใช้คำ 2 คำนี้ในความหมายเดียวกัน และทั้งสองจะมี
 ความสัมพันธ์กันมากยากที่จะแยกจากกัน พรธพิทย์ เกษะนันท์ (พรธพิทย์ เกษะนันท์
 2517 : 56) ได้สรุปความหมายมโนคติเกี่ยวกับตนไว้ว่า เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

เป็นลักษณะที่คนคิดว่าเป็นตัวเขาเองตลอดเวลาทุกสถานที่ แต่ "มโนคติเกี่ยวกับตน" ไม่ใช่ "ตน" เพราะคนถือวิธทางที่ตนเป็นตนของตนเอง รวมความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง พร้อมทั้งร่างกาย บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ นิสัยใจคอลงไปด้วย อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ (อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ 2515 : 93) มีความเห็นในทำนองเดียวกันว่า ตนและมโนคติเกี่ยวกับตน ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นส่วนหนึ่งของตน เป็นส่วนสำคัญและเป็นคุณลักษณะประจำตัวของตน

สำหรับความหมายของมโนคติเกี่ยวกับตน ได้มีนักจิตวิทยากล่าวไว้อย่างน่าสนใจ ไรมี (Raimy. 1948 : 153 - 156) เป็นคนแรกที่ให้ความหมายของมโนคติเกี่ยวกับตน เขากล่าวว่า "มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดให้เป็นระบบมากหรือน้อย ที่เป็นการสังเกตคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน มันเป็นเรื่องที่บุคคลเชื่อเกี่ยวกับตัวของเขาเอง มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นแผนที่ ที่แต่ละบุคคลใช้พิจารณาเพื่อเข้าใจตนเอง" โรเจอร์ส (Rogers. 1951 : 136) ก็ได้อธิบายความหมายของมโนคติเกี่ยวกับตนในแง่ของการรับรู้ ว่า มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นโครงสร้างของการรับรู้ (configuration of perception) ที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความสามารถ การรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม การรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง เป็นต้น โรเจอร์ส (Hall and Linzey. 1965 : 491 - 492 citing Rogers. 1954 : unpagged) เป็นผู้เสนอเสียงมากที่สุดในเรื่องมโนคติเกี่ยวกับตนและโครงสร้างเกี่ยวกับตน (Rogers' Self Theory) ได้แบ่งมโนคติเกี่ยวกับตนออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล (Academic Value) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ ความคาดหวังจากทางบ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถ และทักษะในการอ่าน
2. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตนเองตามความกดดันทางอารมณ์ ความวิตกกังวลใจ ความสุข ความเครียด และความเบื่อหน่าย

3. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือความรู้สึกต่อตนเองในด้านความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และความสามารถในการคบเพื่อน และความสามารถในการเข้าสังคม

ซิลเวอร์แมน (ซิลเวอร์แมน 2524 : 286 - 288) กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับตนของโรเจอร์ (Rogers' self theory) นั้นได้อธิบายถึงรายละเอียดในเรื่องความคิดเกี่ยวกับตน หรือมโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลว่า เป็นแกนกลางของบุคลิกภาพ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมไปตามมโนคติเกี่ยวกับตน ซึ่งมโนคติเกี่ยวกับตนนี้เป็นสิ่งที่บุคคลคิดว่าเขาเป็นอย่างไร ซึ่งเกิดจากการรับรู้ของเขา จากประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวก่อให้เกิดบุคคลมีมโนคติเกี่ยวกับตัวเองขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับ คอมส์ และสไนกก์ (Combs and Snygg. 1959 : unpagged) กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นองค์ประกอบที่สามารถควบคุมบุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละบุคคลได้สร้างและเรียนรู้เพื่อตัวของเขาและมโนคติเกี่ยวกับตนยังเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพของบุคคลอีกด้วย ส่วน แกลนซ์ (Glanz. 1958 : 225) กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ

1. ความเข้าใจราคาตัวเขาเองอย่างไร
2. เขาคิดว่าผู้อื่นมองเขาอย่างไร
3. ความเขามีปฏิกิริยาต่อตัวเขาเองต่อไปอย่างไร

แมคโดนัลด์ (McDonald. 1961 : 404 - 405) มีความเห็นวามโนคติเกี่ยวกับตนเป็นกลุ่มของคุณลักษณะที่คนสังเกตเห็นเอง หรือรู้สึกว่าตนเป็นอย่างนั้น ซึ่งคล้ายคลึงกับ เจอร์ซิลด์ (Jersild. 1963 : 179) เห็นว่า มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นสิ่งที่บุคคลคิดว่าเขาเป็น เป็นการประเมินผลตนเองจากสิ่งต่าง ๆ

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1964 : 525 - 526) ได้กล่าวถึงมโนคติเกี่ยวกับตนว่าเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองทางกายและใจ ทางกาย ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตาและสุขภาพ ทางใจ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ การปรับตัว ความเชื่อมั่นในตัวเอง และอารมณ์ มโนคติเกี่ยวกับตนอาจตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ตรงกับ

ความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร และคนอื่นคิดว่าตนเป็นคนอย่างไร

ฟิตส์ (Fitts. 1965 : unpagged) ได้กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับตนเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับตนในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านร่างกาย (Physical Self) หมายถึง การให้ความเห็นเกี่ยวกับตนในด้านร่างกาย รูปร่าง ลักษณะท่าทางที่ปรากฏ สุขภาพ ความสามารถ ทักษะ และเรื่องเกี่ยวกับเพศ
2. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านศีลธรรมจรรยา (Moral-Ethical Self) หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดี รวมทั้งความพอใจในศาสนาและความเลื่อมใสในศีลธรรม
3. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านส่วนตัว (Personal Self) หมายถึง ความรู้สึกถึงคุณค่าของตน การประเมินค่าบุคลิกภาพโดยไม่รวมลักษณะทางกายภาพ และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น
4. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านครอบครัว (Family Self) หมายถึง ความรู้สึกว่าตนมีคุณค่าเป็นที่น่าพอใจในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว
5. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านสังคม (Social Self) หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรู้สึกว่าเป็นที่พอใจและมีคุณค่าในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

6. มโนคติเกี่ยวกับตนด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Self Criticism) หมายถึง ความกล้าที่จะยอมรับความจริงทั้งในเรื่องดีและไม่ดี

ไวลีย์ (Wylie. 1968 : 741) ได้แบ่งมโนคติเกี่ยวกับตนออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. มโนคติเกี่ยวกับตนตามอรรถภาพ (Actual-Self-concept) คือ ทักษะคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ของตนว่า ตนเป็นคนอย่างไร เช่น "ฉันเป็นคนดี" เป็นต้น

แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 มโนคติเกี่ยวกับตนตามอรรถาพที่ตนรับรู้จากสังคม (Social-Self-concept) คือ หัตถ์คติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่าคนอื่น ๆ ในสังคมรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร

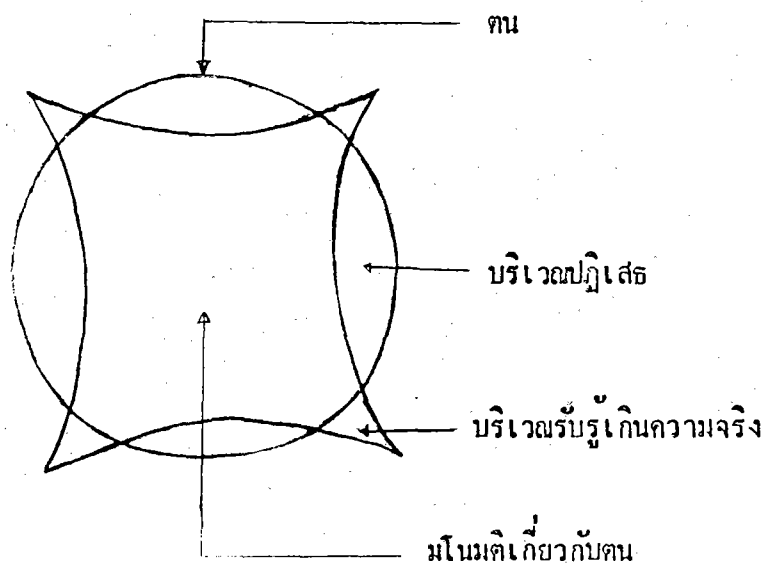
1.2 มโนคติเกี่ยวกับตนตามอรรถาพที่ตนรับรู้จากตนเอง (Private-Self-concept) คือ หัตถ์คติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นอย่างไร

2. มโนคติเกี่ยวกับตนตามปณิธาน (Ideal-Self-concept) คือ หัตถ์คติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนว่า อยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร เช่น "ฉันอยากเป็นคนสวยที่สุด" เป็นต้น แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 มโนคติเกี่ยวกับตนตามปณิธานของตนเอง (Own-Ideal Self-concept) คือ หัตถ์คติ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่า ตนอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร

2.2 มโนคติเกี่ยวกับตนตามปณิธานของสังคม (Concept of Other's Ideal for one) คือ หัตถ์คติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนว่า อุดมคติของคนอื่น ๆ ในสังคมนั้นตั้งไว้กับตนอย่างไร

แมคเดวิด และฮารารี (McDavid and Harari. 1968 : 221 - 222) ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างและความเกี่ยวข้องกันระหว่างตนและมโนคติเกี่ยวกับตนไว้อย่างชัดเจน อธิบายโดยใช้แผนภูมิที่เรียกว่า "ชีส เบอร์เกอร์" (Chuse burger) ดังนี้

คน หมายถึง ส่วนทั้งหมดของร่างกาย พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล
 ความวิถีทางที่บุคคลนั้นเป็น ในที่นี้เห็นด้วยวงกลมทั้งหมดของแผนภูมิ

มโนคติเกี่ยวกับคน หมายถึง ระบบโครงสร้างของการรับรู้บุคคลที่ต่อคนซึ่งเป็น
 ผลมาจาก ประสบการณ์ทั้งอดีตและปัจจุบัน แทนด้วยสี่เหลี่ยมที่วงกลม

บริเวณปฏิเสธ หมายถึง เป็นส่วนของคนที่มโนคติเกี่ยวกับคนรับรู้ไม่ได้ หรือไม่
 ยอมรับ อาจเป็นได้ทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี

บริเวณรับรู้เกินจริง เป็นส่วนของมโนคติเกี่ยวกับคนที่รับรู้ได้เกินที่คนเป็นจริง
 อาจเป็นได้ทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี

พรอยด (Gole. 1969 : 27 - 28 citing Freud. n.d. : unpagged)
 ผู้นำในกลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับคนก็คือ โครงสร้าง
 ของอีโก้ (Ego) ซึ่งเป็นผลรวมทั้งหมดของความจริงแห่งคน บาร์ตัสเชก (Eysenck.
 1972 : 185 citing Bartussek. n.d. : unpagged) และเฟรนดเซน (Frandsen.
 1961 : 472) มีความเห็นในเรื่องของความหมายของมโนคติเกี่ยวกับคนที่สอดคล้องกัน คือ
 มโนคติเกี่ยวกับคนเป็นผลรวมของทัศนคติ ความรู้สึก และค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถ
 และคุณลักษณะของตน

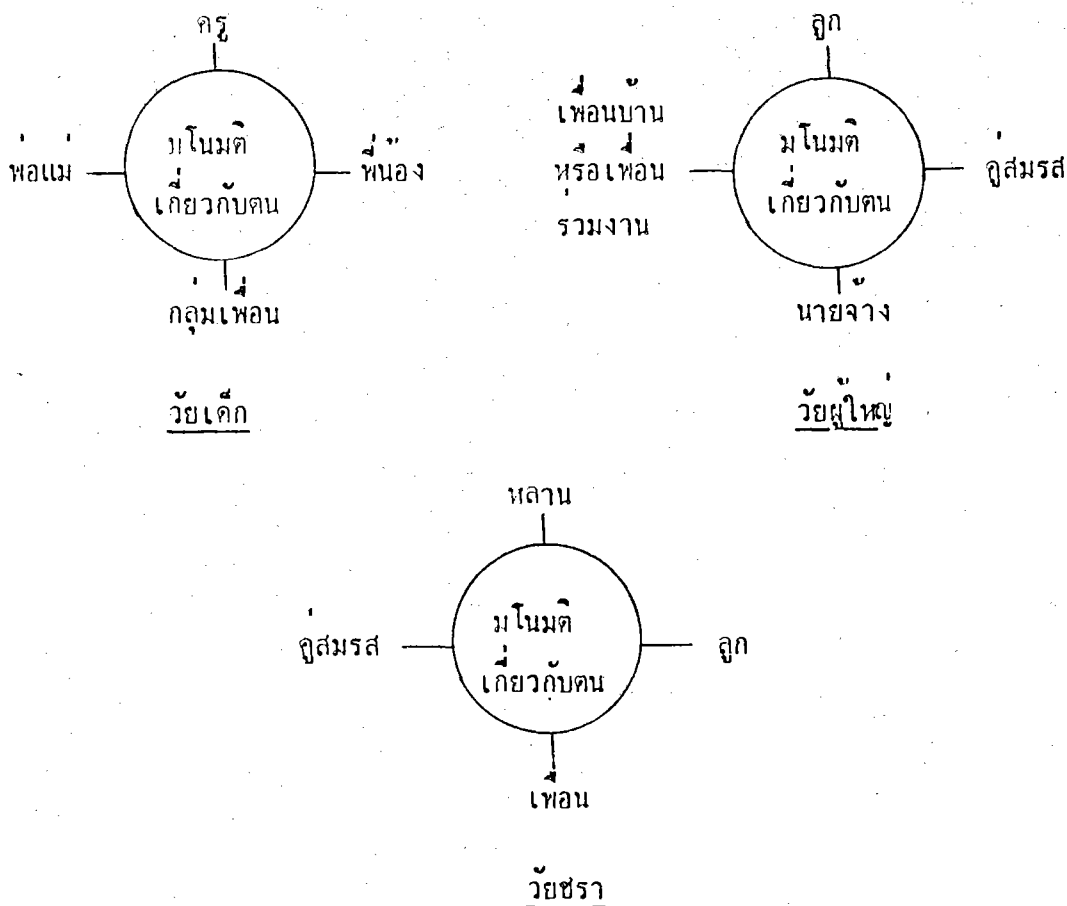
กู๊ด (Good. 1973 : 254) ได้ให้ความหมายของมโนคติเกี่ยวกับคนไว้ว่า
 เป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับ ความสามารถ รูปร่างลักษณะ การกระทำของตนเองในฐานะ
 เป็นบุคคลหนึ่ง

วรรณวิทย์ ยังคง (วรรณวิทย์ ยังคง 2513 : 15) ได้สรุปความหมายของ
 มโนคติเกี่ยวกับคนว่าเป็นความรู้สึก ความเชื่อ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตัวเขาเองว่า ตนเองนั้น
 มีลักษณะรวม ๆ เป็นอย่างไร ซึ่งคล้ายคลึงกับ พรรณี ชูทัย (พรรณี ชูทัย 2522 : 256)
 ได้กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับคนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทัศนคติ (attitudes) ความรู้สึก
 (feeling) และการรับรู้ (perceptions) ของแต่ละบุคคลมีต่อตัวของเขาเอง และ
 ปัญญา หิรัญรัมย์ (ปัญญา หิรัญรัมย์ 2523 : 60) ได้กล่าวไว้ว่า มโนคติเกี่ยวกับคนเป็น
 ความรู้สึกนึกคิดของคนที่ได้ประเมินดูตนเองว่า ตนเองมีความพร้อม มีบุคลิกภาพอย่างไร

จากความหมายของมโนคติเกี่ยวกับตนเองของนักจิตวิทยาหลายท่าน พบสรุปได้ว่า มโนคติเกี่ยวกับตน คือ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และประเมินตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก หัตถ์นึกต่อตนเอง ทั้งในส่วนที่เป็นจริงและไม่เป็นจริง ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ

องค์ประกอบทางค่านิยมที่มโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลวัยต่าง ๆ

เฮอรล็อก (Hurlock. 1974 : 126) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลวัยต่าง ๆ ไว้ว่า ในวัยเด็ก ผู้ที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนของเด็ก คือ บิดา มารดา พี่น้อง เพื่อน และครู ในวัยผู้ใหญ่ องค์ประกอบที่มโนคติเกี่ยวกับตนคือ คู่สมรส เพื่อน เพื่อนบ้าน ลูก และนายจ้าง ในวัยชรา องค์ประกอบที่มโนคติเกี่ยวกับตน คือ เพื่อน คู่สมรส ลูก หลาน และเหลน สามารถเขียนโครงสร้างของ องค์ประกอบที่มโนคติเกี่ยวกับตนของบุคคลวัยต่าง ๆ ดังภาพต่อไปนี้

เป็นที่น่าสังเกตว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อมโนคติเกี่ยวกับตนของคนทุกวัย ทั้งนี้เป็นเพราะบุคคลได้มีโอกาสปะทะสังสรรค์ และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นเพื่อนมาก เพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนามโนคติเกี่ยวกับตนตลอดชีวิต องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ อูสมรส เพราะมีโอกาสใกล้ชิดกันมาก การถ่ายทอดทัศนคติหรือค่านิยมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นได้ง่าย จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนามโนภาพแห่งตนของบุคคล

การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน

นักจิตวิทยาหลายท่านให้ความหมายเกี่ยวกับ "ตน" และ "มโนคติเกี่ยวกับตน" ไว้ จะเห็นได้ว่าเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของบุคคล เกิดขึ้นตั้งแต่อยู่ในวัยทารก พรรณิทย เภกะนั้นท์ (พรรณิทย เภกะนั้นท์ 2516 : 56 - 66) ได้กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับตนของมนุษย์นั้นพัฒนามาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมและเป็นกระบวนการเรียนรู้ ถึงแม้พันธุกรรมจะเป็นสิ่งตายตัวของมนุษย์แต่ละคนก็ตาม แต่สิ่งแวดล้อมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ ฉะนั้นมโนคติเกี่ยวกับตนจึงควรเปลี่ยนแปลงทั้งในทางดีขึ้นและเลวลงด้วย โรเจอร์ส (Rogers. 1951 : 483) กล่าวว่า ขณะที่ทารกปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เขาจะสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเขา เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเกี่ยวกับตัวเขา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมชั้นที่ละน้อย ๆ ดังนั้นมโนคติเกี่ยวกับตนก็เกิดขึ้นจากการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันบุคคลจะประเมินการกระทำของตนเองโดยการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น บุคคลจะเริ่มเรียนรู้ว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่นอย่างไร ทำให้เริ่มมีมโนคติเกี่ยวกับตนขึ้นมา ดังที่ แสงเดือน บุญไทร (แสงเดือน บุญไทร 2515 : 2) กล่าวว่า บุคคลจะคิดว่าคนมีลักษณะเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานของประสบการณ์และความสัมพันธ์ของตนกับสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น ๆ แล้วเกิดความพอใจและไม่พอใจตนเองขึ้น มโนคติเกี่ยวกับตนนั้นจะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นช้า ๆ และต่อเนื่องกันทุกกระยะของขั้นพัฒนาการของบุคคล

จะเห็นว่ามโนคติเกี่ยวกับตนสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ แต่มโนคติเกี่ยวกับตนก็มีลักษณะคงที่เสถียรภาพ (stability) ดังที่ คอมส์ และสไนกก (Combs and Snygg. 1959 : 157) กล่าวว่า ความมั่นคงเกี่ยวกับตนมักจะอยู่คงที่ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง ถ้าหากความมั่นคงใดใดก่อตัวขึ้นมาอย่างแน่นแฟ้นแล้ว แม้จะเปลี่ยนแปลงได้ ก็ไม่ใช่ง่ายและเร็วนัก

เบิร์นส์ (วิธีคิด บุณยชื่อ 2525 : 46 อ้างอิงมาจาก Burns. 1964 : unpagged) ได้มีความเห็นว่า มโนคติเกี่ยวกับตนพัฒนามาจาก

1. การรับรู้ทางร่างกาย (Body awareness) และจินตนาการหมดต่อร่างกาย (body image) ของบุคคลที่จะเพิ่มพูนฐานของการฉายโยงไปสู่การมีเอกลักษณ์ในตนเอง
2. ภาษา (Verbal) เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแยกแยะตัวเอง และผู้อื่นซึ่งทำให้บุคคลเข้าใจตนเองจากผู้อื่นด้วย
3. กลุ่มเพื่อน (Peer group) มีความสำคัญในการพัฒนามโนคติเกี่ยวกับตน บุคคลจะพัฒนามโนคติเกี่ยวกับตนให้สอดคล้องกับพื้นฐานของสังคม (social norm) ถ้าบุคคลได้รับการยอมรับ เขาก็จะเกิดมโนคติเกี่ยวกับตนในทางที่ดีเพิ่มขึ้น

พรรถพิทย ฤกษ์นันท์ (พรรถพิทย ฤกษ์นันท์ 2516 : 64 - 69) ได้เสนอวิธีการที่จะใช้เปลี่ยนแปลงความนึกคิดเกี่ยวกับตน หรือมโนคติเกี่ยวกับตนไว้ ดังนี้

1. วิธีเปลี่ยนแปลงระยะยาว

1.1 ใช้จิตบำบัด (Psychotherapy) โดยการสร้างสถานการณ์ของบุคคลนั้น ให้เขาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจ และความเชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำงานชิ้นนั้น ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี จะทำให้มโนภาพแห่งตนของเขาสูงขึ้น การใช้จิตบำบัด (Psychotherapy) นั้นต้องพิจารณาให้ถูกต้องตามเหตุการณ์ เช่น เด็กชาย ก. ไม่เชื่อว่าเขาจะเป็นผู้นำได้ ครูก็พยายามสร้างสถานการณ์ให้เขามีโอกาสเป็นผู้นำ ให้เขาเกิดกำลังใจและความเชื่อมั่น จนทัศนคติที่ไว้ดต่อตัวเขาหายไป

1.2 การปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Counseling) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนของมนุษย์ได้ ผู้ที่มีปัญหามองอาศัยผู้ให้ปรึกษา (Counselor) ด้วยวิธีตัวต่อตัว (face to face) นักจิตวิทยาการปรึกษาจะพยายามทำให้บุคคลรู้จักตนเอง และพยายามแก้เหตุที่เขาไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ถ้าสามารถแก้ได้ก็จะทำให้มโนคติเกี่ยวกับตนดีขึ้น

2. วิธีเปลี่ยนแปลงระยะสั้น

2.1 การใช้ผู้นำแบบอย่างตัวจริง (Real Model) การใช้สิ่งที่มีชีวิตเป็นแบบ และต้องเป็นผู้มีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นด้วย เช่น วัยรุ่นผู้มีอิทธิพลต่อเขามากที่สุด คือ เพื่อนและครู

2.2 แบบอย่างโดยจินตนาการ (Imagined Model) คือ การสมมุติแบบอย่าง ขึ้นมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นวาจา ถ้าหากแบบอย่างจินตนาการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลผู้นั้นก็สามารถมีอิทธิพลที่จะเปลี่ยนมโนคติเกี่ยวกับตนในระยะสั้นของบุคคลผู้นั้นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนคติเกี่ยวกับตน

สงศรี ศรีมุกดา (สงศรี ศรีมุกดา 2511) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองกับความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่นชายและหญิง และโรงเรียนสหศึกษา จำนวน 165 คน ชาย 80 คน หญิง 85 คน ผลพบว่าเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองโดยส่วนรวม ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแต่ละด้านปรากฏว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4 ด้าน คือ ลักษณะทางร่างกาย ความสามารถทางกีฬาและการเล่น หัตถ์คติทางสังคมและลักษณะนิสัย ความรู้สึกและอารมณ์

แสงเดือน บุญไทร (แสงเดือน บุญไทร 2515) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนอายุระหว่าง 13 - 18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2514 จำนวน 360 คน เป็นชาย 180 คน หญิง 180 คน พบว่า วัยรุ่นหญิงและวัยรุ่นชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านที่ลัทธิธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม ส่วนด้านร่างกายและด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองไม่แตกต่างกัน

ส่วน ผ่องพรรณ คิปปัญญ (ผ่องพรรณ คิปปัญญ 2517) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องอัตมโนทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนช่างกล ในกรุงเทพมหานคร แยกตามตัวแปรต้น คือ ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านการปรับตัวทางสังคม ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง มีอัตมโนทัศน์รวม อัตมโนทัศน์

ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านการปรับตัวทางสังคมสูงกว่า
นักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทิกา แยมสรวล (นันทิกา แยมสรวล 2522) ศึกษาสถานภาพของครอบครัว
ที่สัมพันธ์กับภาพแห่งตน และพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 580 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีแบบ
สอบถามรายละเอียดส่วนตัว 1 ฉบับ แบบสอบถาม 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดการอบรม
เลี้ยงดู แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนตามอัตภาพและตนตามปณิธาน แบบทดสอบวัดพฤติกรรม
ตอบสนองระหว่างบุคคล ปรากฏว่า นักเรียนที่มีสถานภาพการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
แบบให้ความคุ้มครองและแบบทอดทิ้งมีมโนภาพแห่งตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนที่
สถานภาพสมรสของบิดามารดาแบบอยู่ด้วยกันและแบบแยกกันอยู่ มีมโนภาพแห่งตนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนสูง จะมีพฤติกรรมตอบสนองระหว่าง
บุคคลลักษณะแก้ปัญหาสูงและมีพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลลักษณะบีบบังคับต่ำ

ฮาเมด (Hamed. 1967 : 225 - 239) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติ
เกี่ยวกับตนกับโครงสร้างของบุคลิกภาพทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่น 170 คน โดย
ใช้แบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับตนของเทนเนสซี (Tennessee Self Concept Scale)
พบว่า มโนคติเกี่ยวกับตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพอร์ก (Purkey. 1970 : 15) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง
หมายความว่า ผู้ที่มีมโนภาพเกี่ยวกับตนในทางดี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผู้ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีมโนภาพแห่งตนในทางไม่ดี

ไพจิตร ผักเจริญผล (ไพจิตร ผักเจริญผล 2523) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การปรับตัว และสติปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียน และใน
จังหวัดใกล้เคียง 4 โรงเรียน จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบวัดบุคลิกภาพ

และแบบทดสอบ 3 ชุด คือ แบบวัดทัศนคติในทัศนคติ แบบวัดการปรับตัว และแบบทดสอบแมทธิวส์
 ก้าวหน้าฉบับมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติและการปรับตัวมีความสัมพันธ์กัน คือ
 นักเรียนที่มีการปรับตัวดีมีทัศนคติสูงกว่านักเรียนที่มีการปรับตัวไม่ดีและทัศนคติของ
 นักเรียนที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน และ ลัดดา คำแก้ว (ลัดดา คำแก้ว
 2527) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับความซื่อสัตย์
 เปรียบเทียบมโนคติเกี่ยวกับตนและความซื่อสัตย์กับตัวแปรทางด้านเพศและถิ่นที่อยู่ของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 630 คน ผลการวิจัยพบว่า มโนคติเกี่ยวกับตนกับความซื่อสัตย์
 โดยส่วนรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นมโนคติเกี่ยวกับตนด้านความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์
 ทางบวกกับความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมโนคติเกี่ยวกับตนด้านความ
 สัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน

แอคเลน (Acklen. 1975 : 35) ได้ศึกษาถึงผลของการฝึกมนุษยสัมพันธ์ที่มี
 ต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอน โดยใช้นักศึกษาที่ออกฝึกสอนในฤดูใบไม้ร่วง
 ปี 1973 จำนวน 100 คน นักศึกษาฝึกสอน 25 คน ในกลุ่มทดลองได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์
 แบบคาร์คฮัฟฟ์ เบสส์ (Carkhuff-based human relation training) เป็นเวลา
 30 ชั่วโมงตลอดระยะฝึกสอน ส่วนนักศึกษาในกลุ่มควบคุม 75 คน ให้ฝึกสอนไปตามปกติก่อน
 และหลังฝึกสอนให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มตอบแบบวัดทัศนคติ 2 ฉบับ คือ แบบวัดทัศนคติใน
 เทนเนสซี (Tennessee Self Concept Scale) และเปอร์ซันนัล ออเรียนเตชั่น
 อินเวนทอรี (Personal Orientation Inventory) ผลปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอน
 ที่ได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลง
 แตกต่างจากนักศึกษาที่ฝึกสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จินตนา เพียรพิจิตร (จินตนา เพียรพิจิตร 2524) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผล
 ของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนามโนภาพแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็น

นักเรียนชั้น ม.ศ. 4 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยครูพระนคร ปีการศึกษา 2523 จำนวน 16 คน กลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน แต่ละกลุ่มมีชายและหญิงจำนวนเท่ากัน กลุ่มทดลองจะเข้าร่วมกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละสองชั่วโมง ผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มการประเมินผลทำโดยให้ตอบแบบทดสอบก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีมีโนภาพแห่งตนแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีมีโนภาพแห่งตน แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไบรน์ (Byrne, 1966 : 462 - 470) ได้รวบรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนไว้ดังต่อไปนี้

ในปี 1960 ไวทเบค (Videbeck) ได้ศึกษาผลของการประเมินผลบุคคลโดยผู้สอนต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน พบว่า ถ้าบุคคลได้รับการประเมินผลในทางที่ดี จะมีการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนไปในทางที่ดีขึ้น และถ้าบุคคลได้รับการประเมินผลในทางที่ไม่ดี มโนคติเกี่ยวกับตนของเขาก็จะค่อยลง

ในปี 1960 เวสส์แมน ริคส์ และทิล (Wessman, Ricks and Tyl) ได้ศึกษาถึงผลของการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนตามความเป็นจริงกับมโนคติเกี่ยวกับตนตามปณิธาน ในขณะที่มโนคติสูงกว่าในขณะที่มโนคติต่ำกว่าไม่ใช่ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี 1961 บลูม (Bloom) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับอายุ พบว่า มโนคติเกี่ยวกับตนกับอายุมีความสัมพันธ์กันแบบเส้นโค้ง (curvilinear) โดยมีอัตราส่วนความสัมพันธ์ (correlation ratio) เท่ากับ .35 มโนคติเกี่ยวกับตนจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากอายุ 20 ปี และจะสูงสุดในระหว่างอายุ 50 - 59 ปี แล้วค่อย ๆ ลดลง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า มโนคติเกี่ยวกับตนเปลี่ยนแปลงไปตามอายุของบุคคล

ในปี 1954 อีวิง (Ewing) ได้ศึกษานักเรียนที่เข้ามารับการปรึกษาแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาบุคลิกภาพบางประการ ผลปรากฏว่ามโนคติเกี่ยวกับตนของนักศึกษาชั้นภายหลังได้รับการปรึกษาแนะแนว และความแตกต่างระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนตามความเป็นจริงกับมโนคติเกี่ยวกับตนตามปณิธานลดน้อยลงด้วย

พรณิทย เปกะนั้นท์ (Pekanan. 1974 : 78) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็ก พบว่า การใช้แบบอย่าง (Model) ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน เอลเลอร์แมน (Ellerman. 1974 : 2882 - A) ได้ศึกษาถึงผลของการบันทึกภาพกิจกรรมการสอน โดยใช้แถบบันทึกภาพ (Video Tape) ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนของนักศึกษาฝึกสอน โดยใช้ให้นักศึกษาที่ออกฝึกสอนในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยหุลยเขียนา จำนวน 76 คน เป็นกลุ่มทดลอง 39 คน นักศึกษาในกลุ่มทดลองจะได้รับการบันทึกภาพกิจกรรมการสอนในระหว่างฝึกสอนเอาไว้ 4 ครั้ง ส่วนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมให้ฝึกสอนไปตามปกติ ก่อนและหลังฝึกสอนให้นักศึกษาตอบแบบวัดมโนคติเกี่ยวกับตน แอล เอส ยู ทีชเชอร์ (L.S.U. Teacher Concept Scale) ผลปรากฏว่า การเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน และพบว่านักศึกษาฝึกสอนมีการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนในระหว่างทำการฝึกสอน และ

โดทกีลวิก (Dzikielewski. 1975 : 1211 - A) ได้ศึกษาถึงผลของการฝึกสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา และการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนของนักศึกษาฝึกสอน โดยใช้ให้นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาของมหาวิทยาลัยอลาบามา จำนวน 88 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 44 คน กลุ่มควบคุม 44 คน นักศึกษากลุ่มทดลองออกฝึกสอนวิชาพลศึกษาที่โรงเรียนประถมในเมืองทัสกาลูซา (Tuscaloosa) ส่วนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยตามปกติ ให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มตอบแบบวัดแวร์ฟิสกัล แอตติจูด สเกล ฟอรัม เอ (Wear Physical Attitude Scale From A) และแบบวัดมโนคติเกี่ยวกับตนเทนเนสซี (Tennessee Self Concept Scale) ก่อนและหลังออกฝึกสอน ปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ห้การทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง ส่วนมโนคติเกี่ยวกับชนของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ในการทดสอบครั้งแรกไม่แตกต่างกัน แต่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการทดสอบครั้งหลัง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน พบว่า การเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนเป็นส่วนใหญ่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูแนะแนว

วิจัย ลพเกิด (วิจัย ลพเกิด 2528) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูแนะแนวตามความต้องการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย และศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูแนะแนวตามความต้องการระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายชั้น ประกอบด้วยผู้บริหาร 82 คน ครูผู้สอน 623 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 705 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องบุคลิกภาพของครูแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของครูแนะแนวตามความต้องการของผู้บริหารและครู คือ จริงใจในการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นกันเองกับผู้อื่น ให้เกียรติและยอมรับผู้อื่น มีความสามารถในการผูกมิตร เป็นผู้รู้จักกาลเทศะความควรไม่ควร ใฝ่ใจในการค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ อารมณ์มั่นคงหนักแน่น สุขุมละเอียดรอบคอบ สุภาพอ่อนโยน แต่งกายสะอาดเรียบร้อย และเหมาะสมกับโอกาส รักษาความลับและไว้วางใจ มีความยุติธรรม มีความเมตตากรุณา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละในการทำงาน ยอมรับในเหตุผล มีความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ปฏิบัติตนในขอบเขตหน้าที่ของตน กล่าวที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง ยอมรับในการใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ

วัชร นันทวิสัย (Nandavisai. 1963 : 15 - 18) ได้รวบรวมเกี่ยวกับลักษณะที่กล่าวถึงมากที่สุดว่ามีความสำคัญสำหรับผู้ให้ปรึกษา อันได้แก่ วัตถุประสงค์ทางอารมณ์

ความสามารถในการฟัง การยึดข้อมูลที่เชื่อถือได้ เชื่อสัจย ใส่ใจในความคิดของคนอื่นมากกว่าของตน เป็นกันเอง รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา อดทน กล่าวที่จะเผชิญปัญหาการให้ปรึกษาควยสติปัญญา ยุติธรรม วัชรี นันทวิสัย โคกลาวต่อไปว่า แม็ค เกรียร์ (McGreary) รายงานการสำรวจทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมในแคลิฟอร์เนีย จำนวน 300 คน เกี่ยวกับลักษณะของบุคลากรแนะแนวที่เป็นที่ต้องการ พบว่า บุคลากรแนะแนวตามความต้องการนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความนับถือในเอกลักษณ์บุคคล ไม่ถือผิว มีเมตตาต่อคนทั่วไป มีความรู้เกี่ยวกับตัวตน (Self) มีอารมณ์ขัน และเต็มใจที่จะทำงานตามหน้าที่

เซ่ง (Cheng. 1971 : 3020 - A) ได้ศึกษาพบว่า โปรแกรมการศึกษาเพื่อเตรียมผู้ให้ปรึกษานั้นมีผลในการพัฒนาระดับการปฏิบัติงานของผู้ให้ปรึกษาในด้านความเข้าใจ เห็นใจ การสื่อความรู้สึกยอมรับนับถือ ความจริงใจ การเผชิญหน้า และเปิดเผย

กูฮูล (Kuhul. 1975 : 5817-5818- A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้เรียนวิชาการให้ปรึกษาเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาโท เปรียบเทียบกับผู้ที่เรียนวิชาอื่น พบว่า ผู้เรียนวิชาการให้ปรึกษาเป็นวิชาเอก จะมีความเข้าใจตนเองตามความเป็นจริงมากกว่าเปิดเผยมากกว่า มีความยึดมั่นในความเชื่อน้อยกว่า มีความต้องการที่ชัดเจนกว่า และมีคะแนนสูงกว่า ด้านการตรวจสอบความรู้สึกความคิดของตน ผู้ที่เรียนวิชาอื่นจะมีคะแนนสูงกว่าด้านความก้าวร้าว การออกคำสั่ง ความขัดแย้ง การแสดงตน ความนับถือตนเองต่ำ เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ผู้ศึกษากล่าวว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของการให้ปรึกษา

เลียร์ (Lear. 1974 : 7537 - A) ได้ประเมินความเปลี่ยนแปลงของผู้รับการศึกษาวิชาการให้ปรึกษาในมหาวิทยาลัย พบความเปลี่ยนแปลงคือ ผู้รับการศึกษามีการมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดีขึ้น ยอมรับตนเองเป็นตัวของตัวเอง มีความต้องการที่จะจัดระบบพฤติกรรมของตน มีความต้องการที่จะทำตามและลดความรู้สึกผิดลง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบว่า มโนคติเกี่ยวกับตน การยอมรับและเข้าใจตัวเอง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากสิ่งแวดล้อม ดังแต่มนุษย์เริ่มเกิดขึ้น และสร้างเสริมเป็นลักษณะต่าง ๆ เฉพาะตน การศึกษาอบรมอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตน การยอมรับและ

ความเข้าใจตนเอง และการมองโลกของคนเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงน่าจะมีการแตกต่างกัน
ระหว่างผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมด้านการแนะแนวและการให้ปรึกษากับผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา
อบรมด้านนี้

เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

ทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมนุษย์

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตน และทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์

ทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

มนุษย์มีความสนใจในเรื่องลักษณะพื้นฐานของชนหรือธรรมชาติของมนุษย์มาแต่โบราณ

โดยเฉพาะนักปรัชญาพยายามแสวงหาความรู้และหาคำตอบเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ บรรจง

จันทร์สา (บรรจง จันทร์สา 2527 : 6) กล่าวว่า ในยุคเริ่มแรกของปรัชญากรีก ใน

ศตวรรษที่ 5 - 6 ก่อน ค.ศ. มาจนถึงสมัยปรัชญาของอริสโตเติล (322 ก่อน ค.ศ.)

เป็นการค้นหาคำตอบในทุกด้านเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และธรรมชาติของจักรวาลโดยแท้

ในยุคต่อมา นักปรัชญาก็ยังสนใจเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตลอดมา สกล นิลวรรณ

(สกล นิลวรรณ 2522 : 17 - 19) กล่าวว่า ไพทาโกรัส (Pythagoras) เป็น

นักปรัชญา และนักคณิตศาสตร์ชาวกรีก มีทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่า มนุษย์นั้น

เป็นสิ่งที่อยู่กึ่งกลางระหว่างพระเจ้ากับสัตว์ มนุษย์ก็เป็นมนุษย์ อยู่ภายใต้อำนาจของ

ความตายและอำนาจของความบกพร่อง เมื่อเปรียบเทียบกับสัตว์ มนุษย์สามารถที่จะมีอารย

ธรรม สามารถพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้นได้ การพัฒนาจิตใจนี้อาจทำได้โดยการชำระจิตใจให้

บริสุทธิ์ การรับประทานผักเป็นอาหาร และการดำรงชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย วิทย์

วิทย์เวทย์ (วิทย์ วิทย์เวทย์ 2522 : 59 - 66) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์

ของนักปรัชญากลุ่มจิตนิยมและกลุ่มวัตถุนิยมไว้ว่า กลุ่มจิตนิยมเชื่อว่ามนุษย์มีองค์ประกอบ

2 อย่าง คือ จิต กับ กาย และเชื่อว่าจิตสำคัญกว่า เพราะเป็นตัวตน ที่แท้จริงของคนเรา

เพลโต (Plato) ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น "บิดา" ของปรัชญากรีกโบราณ มีทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์นั้นเป็นสอง คือ จิต กับ กาย จิตมนุษย์เปรียบเหมือนสารที่ขั้วขั้วซึ่งก็ได้นำร่างกาย จิตแบ่งเป็น 3 ภาค เพลโตถือว่าร่างกายอยู่ในบังคับบัญชาของจิต การกระทำพฤติกรรมรวมทั้งนิสัยของมนุษย์จะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่จิตจะสั่งหรือบังคับให้เป็นไปภาคทั้งสามของจิตดังนี้

1. ภาคคิดหา หมายถึง ความต้องการความสุขทางร่างกาย เช่น การกิน การอยู่ คนที่มีจิตภาคนี้เด่นกว่าภาคอื่น ๆ ใดแก่ คนที่หลุมหลงในโลกีย์สุขทั้งปวง

2. ภาคน้ำใจ หมายถึง ความรู้สึกทางใจที่เกิดขึ้นโดยมีได้มีสาเหตุทางวัตถุ เช่น ความกล้าหาญ ความเสียสละ รักระเบียบวินัย คนเหล่านี้อาจยอมตายมากกว่าที่จะยอมเสียเกียรติเพราะสิ่งนั้นมีความมากกว่าสำหรับเขา

3. ภาคปัญญา เป็นหน้าที่ของจิตในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุผล เป็นส่วนที่เพลโตถือว่าทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์และสิ่งทั้งปวงในโลก ที่จิตรู้จักความจริงได้ก็ด้วยภาคนี้เช่นกัน

คนประเภทแรกอาจยอมทำทุกอย่างเพื่อแสวงหาเงิน คนประเภทที่สองอาจยอมเสียเงินเพื่อรักษาเกียรติ คนประเภทหลังสุดอาจยอมเสียทั้งเงินและเกียรติ เพื่อความรู้และความจริง

คน ๆ หนึ่งจะมีนิสัยอย่างไร มีบุคลิกภาพอย่างไร ก็แล้วแต่ว่าจิตภาคไหนของคนนั้นมีอำนาจสูงสุด ทั้งคิดหา น้ำใจ และปัญญา เป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์เป็นมนุษย์ ทุกคนมีทั้งสามสิ่งนี้ครบถ้วน แต่วัยอัตราส่วนต่างกัน ความพอดีของสิ่งทั้งสามนั้นคือ ลักษณะของจิตที่ดีที่สุด และทั้งหมดนี้ต้องอยู่ภายใต้คำสั่งของจิตภาคปัญญา ถ้าจิตภาคปัญญาไม่เป็นใหญ่เสียแล้ว ความสมดุลจะเกิดขึ้นไม่ได้ ปัญญาเป็นนายท้ายเรือที่จะพานาวาแห่งชีวิตตลอดรอดฝั่งไปได้

กลุ่มวัตถุนิยม หรือสสารนิยมเห็นว่าธรรมชาติแท้จริงของมนุษย์นั้นก็มีเพียงสสารหรือร่างกายเท่านั้น ทั้งนี้รวมตลอดถึงระบบประสาทและมันสมองซึ่งก็ต้องถือว่าเป็นสสารและเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย แนวคิดแบบสสารนิยมมีแต่สมัยกรีกโบราณ ลูเครติอุส (Lucretius. 96 - 55 B.C.) นักปรัชญากรีกวัตถุนิยมคนหนึ่งเห็นว่ามนุษย์ทั้งวิญญาณและร่างกาย แต่วิญญาณของมนุษย์นั้นมีธรรมชาติเป็นสสารหรือเป็นวัตถุธรรมดาเช่นเดียวกับร่างกาย ปรากฏการณ์

ทางจิตของมนุษย์ไม่เป็นอิสระจากร่างกาย เมื่อมีอะไรมากระทบร่างกายมันก็ได้รับผลกระทบด้วย ที่เป็นเช่นนั้นได้ก็เพราะจิตเป็นวัตถุเช่นเดียวกับร่างกายมันจึงประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เขาเชื่อว่าสสารซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นวิญญาณและเอื้อมค่อนกว่าสสารที่ประกอบกันขึ้นเป็นร่างกายเท่านั้น แต่นอกจากสสารแล้วไม่มีความเป็นจริงอื่นใดในตัวมนุษย์ พินิจ รัตนกุล (พินิจ รัตนกุล 2517) กล่าวว่า นักปรัชญากลุ่มอรรถิภาวนิยมเชื่อว่ามนุษย์ไม่มี ธรรมชาติของมนุษย์ เพราะไม่มีพระเจ้าที่จะสร้างความึกเห็นเช่นขึ้นมา มนุษย์จะเป็นอะไรก็ตามที่เขาต้องการจะเป็น เขาจะเป็นอะไรก็ได้ก็ต่อเมื่อมีชีวิตอยู่แล้ว มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความว่างเปล่า ไม่มีลักษณะใด ๆ ติดตัวมา เพราะฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของมนุษย์แต่ละคนที่จะเลือกสร้างลักษณะของตัวเองตามแบบอย่างที่เขาปรารถนา การที่มนุษย์จะกระทำเช่นนั้นได้จำเป็นต้องมีเสรีภาพเป็นสิ่งสำคัญ จึงกล่าวได้ว่า มนุษย์ คือเสรีภาพ มนุษย์ไม่สามารถที่จะเลือกให้เกิดมาโดยปราศจากเสรีภาพได้ เสรีภาพนั้นเป็นเสรีภาพในการเลือก และการตัดสินใจ เสรีภาพในการเลือกของมนุษย์นั้นมีอยู่ในทุก ๆ กรณี รวมทั้งเสรีภาพในการเลือกที่จะไม่เลือกกันนับว่าเป็นเสรีภาพในการเลือกเช่นเดียวกัน สิ่งสำคัญที่จะต้องมีความผูกพันไปกับเสรีภาพในการเลือกก็คือ ความรับผิดชอบต่อการกระทำในสิ่งที่ตนเลือก เรื่องความรับผิดชอบนี้มีความสำคัญต่อปรัชญาอรรถิภาวนิยมมาก

มีศาสตร์หลายแขนง ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ เช่น นักมานุษยวิทยา (Anthropologists) เห็นว่า มนุษย์เป็นสัตว์สองเท้า ที่มีความอยากรู้อยากเห็น และเป็นประเภทที่ชอบสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาอีกด้วย นับตั้งแต่อาวุธเครื่องมือนานาชนิด ไปจนถึงเครื่องจักรยนต์กลไก จึงได้ชื่อว่าเป็นประเภทโฮโม เฟเบอร์ (homo faber) นักจิตวิทยาสังคมเห็นว่า ธรรมชาติมนุษย์มีลักษณะที่ชอบแข่งขันกันพอ ๆ กับชอบร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งนี้วัฒนธรรมแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มนุษย์มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่นนั้น ดังนั้น ฝ่ายนี้จึงมองเห็นอิทธิพล และความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่สร้างลักษณะและธรรมชาติของมนุษย์

สำหรับนักจิตวิทยาซึ่งศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์เชื่อว่า การที่จะเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ไปในลักษณะใดขึ้นอยู่กับความเชื่อที่บุคคลมีต่อธรรมชาติของมนุษย์ นักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ มองธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic) มี فروยด์ (Freud, 1965 : 110) ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มจิตวิเคราะห์อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณ ซึ่งเป็นพลังที่คอยผลักดันให้เกิดพฤติกรรม ส่วนหนึ่งเป็นสัญชาตญาณชีวิต (life instinct) ต้องการที่จะมีชีวิตและรักตนเอง แสดงออกในรูปสัญชาตญาณทางเพศ (sexual instinct) ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองตามความพอใจ อีกส่วนหนึ่งเป็นสัญชาตญาณแห่งความตาย (death instinct) แสดงออกในรูปของความก้าวร้าว (aggressive) ซึ่งเป็นพลังที่เกิดจากพื้นฐานทางชีววิทยา พฤติกรรมทุกชนิดมีสาเหตุและถูกกำหนดโดยแรงขับจากจิตไร้สำนึก

อาภา จันทรสกุล (อาภา จันทรสกุล 2529 : 19) ได้สรุปความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ของ فروยด์ ไว้ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual drives) แรงขับดังกล่าวเป็นพลังงานที่เปลี่ยนแปลง เคลื่อนที่ได้ การที่ فروยด์ อธิบายพลังทางจิตออกมาในลักษณะดังกล่าว เพราะอิทธิพลความเชื่อด้านวิทยาศาสตร์ในสาขาฟิสิกส์ เขาจึงเชื่อในพลังงานที่เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่งของจิต (psycho-dynamic) เขามองธรรมชาติของมนุษย์ไปในแง่ลบ (pessimism) มนุษย์ไม่มีเหตุผล (irrational) ไม่มีการชักเถลา (unsocialized) มุ่งแต่จะตอบสนองหรือหาความพึงพอใจให้ตนเอง (self-gratification)

2. กลุ่มฟรอยดกรุ่นใหม่ (Neo-Freudians) ในกลุ่มจิตวิเคราะห์มีนักจิตวิทยาหลายคนที่มีแนวคิดต่างกันไปจาก فروยด์ แต่ที่ยึดแนวคิดของ فروยด์ เป็นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มฟรอยดกรุ่นใหม่ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา 2525) กล่าวว่า นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มนักจิตวิทยาที่สืบทอดแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์จาก فروยด์ นักจิตวิทยาในกลุ่มฟรอยดกรุ่นใหม่ในคนแรกประกอบด้วย จุง (Jung) แอดเลอร์

(Adler) แรงค์ (Rank) อันเป็นกลุ่มที่เริ่มตัวออกจากทิศทางที่ฟรอยด์ได้วางไว้
 ต่อมาได้นักจิตวิทยาอื่น ๆ มาสมทบ เช่น ฮอร์นีย์ (Horney) ฟรอมม (Fromm) และ
 ซัลลิแวน (Sullivan) โดยกลุ่มหลังนี้ยอมรับขอบเขตทางสรีรวิทยาตามแนวความคิดของ
 ฟรอยด์ นักจิตวิทยาในกลุ่มฟรอยด์รุ่นใหม่ได้เน้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคม (social
 cultural) และพฤติกรรมมนุษย์ตามมิติระหว่างบุคคล (interpersonal dimension
 of human behavior) ซึ่งแทนที่จะมองว่ามนุษย์เป็นศูนย์รวมของเครื่องจักรที่มีชีวิต
 นักจิตวิทยาเหล่านี้กลับเห็นว่าตัวแปรทางสังคมเป็นตัวปรับพฤติกรรมให้เข้ารูป ถึงแม้ว่า
 โครงสร้างของแนวคิดของกลุ่มฟรอยด์รุ่นใหม่จะสอดคล้องกับทิศทางแห่งความคิดของฟรอยด์
 แต่กลุ่มฟรอยด์รุ่นใหม่ก็ยอมรับว่าโคแนวคิดมาจากฟรอยด์ และสร้างทฤษฎีจากพื้นฐานแนว
 ความคิดที่ฟรอยด์ได้เผยแพร่ไว้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

นวลละอ อสุภผล (นวลละอ อสุภผล 2527 : 126) สรุปแนวคิดของ
 จุง (Jung) มีทัศนะต่อมนุษย์ว่า มนุษย์เป็นผลรวมของอนาคตกับอดีตกาล (teleology
 and causality) พฤติกรรมของมนุษย์ได้รับเงื่อนไข ไม่เพียงแต่ความแตกต่างที่เกิดจาก
 อดีตกาลเท่านั้น แต่ยังเกิดจากจุดมุ่งหมายความปรารถนาในอนาคตของเขอีกด้วย

ลูโก และเฮอริชชี (Lugo and Hershey. 1976 : 39) ได้สรุปแนวคิด
 ของ ซัลลิแวน แอดเลอร์ และแรงค์ ได้ดังนี้ ซัลลิแวนเห็นว่า การรับรู้ของมนุษย์อย่างถูกต้อง
 ตามความจริง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล
 บุคลิกภาพเป็นแบบแผนที่เกิดขึ้น เนื่องจากการที่มนุษย์แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ
 บุคคลอื่น มนุษย์ไม่สามารถแยกตัวออกจากสังคมได้ แอดเลอร์เน้นความสำคัญของความสนใจ
 และความรู้สึกทางสังคม และเชื่อว่ามนุษย์โดยพื้นฐานเป็นสัตว์สังคม และแรงจูงใจเบื้องต้น
 มีพื้นฐานมาจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ก็คือ การต่อสู้เพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งแต่ละคนมีรูปแบบ
 การแสดงออกเป็นวิถีชีวิตเฉพาะของตน โดยทั่วไปมนุษย์มีความเกี่ยวข้องทางสังคม และ
 มีศักยภาพที่จะให้ความร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ และแรงจูงใจแนวความคิดความมนุษย์ต้องต่อสู้
 เพื่อความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ขณะเดียวกันก็ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

อีริกสัน (Erikson. 1968 : 179-188) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์
คนหนึ่งได้นำแนวคิดพื้นฐานทฤษฎีของ فروยด มาตั้งทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theory
of Personality) อีริกสันเชื่อว่าสังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อมนุษย์

ซิมบาร์โด (Zimbardo. 1979 : 485) ได้สรุปแนวคิดของ ชอเรนัย
และ فروมม มีความเชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์

จากแนวคิดของ فروยด และกลุ่ม فروยด รุ่นใหม่ มีทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์
พอสรุปได้ว่า ธรรมชาติของมนุษย์ไม่มีความเห็นแก่ตัว ก้าวร้าวและไม่มีเหตุผล แต่มนุษย์
รักตนเองและต้องการชีวิตอยู่ ประกอบกับอิทธิพลของสังคมทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมในทาง
ที่เหมาะสมมากขึ้น

3. กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioristic) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงในกลุ่มนี้
ได้แก่ วาตสัน (Watson) สกินเนอร์ (Skinner) ธอร์นไดค์ (Thorndike) ฮัลล
(Hull) และ กัทธรี (Guthrie) ซิมบาร์โด (Zimbardo. 1979 : 24) สรุปแนวคิด
ของนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ สนใจศึกษาพฤติกรรมที่มองเห็นได้ภายนอกและสามารถวัดได้แน่นอน
พฤติกรรมเกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม การศึกษาพฤติกรรม
ของมนุษย์ใช้วิธีวิทยาศาสตร์ เน้นการศึกษาพฤติกรรมในห้องปฏิบัติการ เพราะในห้องปฏิบัติการ
เท่านั้นจะทำการศึกษาพฤติกรรมได้อย่างมีระบบ และข้อสรุปที่ได้จากการทดลอง นำมาอธิบาย
พฤติกรรมของมนุษย์

นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรม มีความเชื่อว่ามนุษย์เปรียบเสมือนเครื่องจักรกล
พฤติกรรมของมนุษย์เป็นการตอบสนองที่ถูกวางเงื่อนไขจากสิ่งแวดล้อม โดยธรรมชาติมนุษย์
ไม่มั่งคั่งหรือชั่วร้าย แต่เป็นสิ่งมีชีวิตที่เรียนรู้ได้ มีศักยภาพที่จะพัฒนาไปได้ในทั้งสองทาง
ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยการจัดวางเงื่อนไขใน
สิ่งแวดล้อม มนุษย์ไม่มีเสรีภาพอย่างแท้จริง เสรีภาพที่คิดว่ามีจริงเป็นเพียงอุปทานเป็นภาพ
ลวงตา

สุภาพรณ โคตรจรัส (สุภาพรณ โคตรจรัส 2525 : 73 - 74) สรุป

ความเชื่อของ แบนดูรา (Bandura) และวอลเตอร์ มิเชล (Walter Mischel) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยม ว่ามีแนวความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์แตกต่างออกไปจากนักจิตวิทยาในกลุ่ม โดยเน้นว่ามนุษย์เป็นผู้กระทำโดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive process) กับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสื่อสารระหว่างกัน มีความสามารถที่จะเลือกและควบคุมตนเอง มนุษย์ไม่ได้ถูกกำหนดโดยแรงขับในจิตไร้สำนึก หรือโดยเหตุการณ์ในสิ่งแวดล้อม แต่มีความสามารถที่จะควบคุมความรู้สึก ความคิดและการกระทำของตนเอง พลังของสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อมนุษย์ แต่ในขณะเดียวกันมนุษย์ก็สามารถเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมมนุษย์รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม แต่ขณะเดียวกันก็สร้างและมีอิทธิพลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มนุษย์มีทั้งเสรีภาพและถูกกำหนดมนุษย์เป็นทั้งผู้กำหนดและถูกกำหนด (reciprocal determinism) ในกระบวนการดังกล่าว มนุษย์มีโอกาสที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตน แต่การกำหนดนั้นมีขอบเขตเช่นกัน

4. กลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic Theories) นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ โรเจอร์ส และมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง (self-actualization) เพอร์วิน (Pervin. 1980 : 113 - 114) กล่าวว่าธรรมชาติของมนุษย์ในทัศนะของโรเจอร์สนั้น มนุษย์มีพื้นฐานเป็นคนดี มีคุณค่า ไว้วางใจได้ มีเหตุผล มนุษย์มีแนวโน้มภายในคนที่จะพัฒนาตนเองเต็มความสามารถในทางที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง (self-actualization)

ซิมบาร์โด (Zimbardo. 1979 : 487) สรุปแนวคิดของ มาสโลว์ ว่าธรรมชาติของมนุษย์โดยพื้นฐานมีแต่ความดี มนุษย์มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาเติบโต (growth motivation) อยู่ในบุคคลทุกคนและพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่เพื่อให้ถึงความต้องการขั้นสูงสุด (self-actualization) มนุษย์มีความปรารถนาติดตัวมาแต่กำเนิด ลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

3. ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วม (Love and Belonging Needs)

4. ความต้องการที่จะได้รับความยกย่อง ยอมรับ และมีคุณค่า (Esteem Needs) และ

5. ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ (Self-Actualization)

จะเห็นว่านักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมมองธรรมชาติของมนุษย์ในแง่ดี มีเหตุผลและมีความสามารถจะพัฒนาตนเองตามความสามารถของตน

นอกจากนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้แล้วยังมีนักจิตวิทยาในกลุ่มอื่น ๆ ที่มองธรรมชาติของมนุษย์ในทางบวก อาทิเช่น เพิร์ล (Perls) ได้นำเอาทฤษฎีการรับรู้ของนักจิตวิทยาในกลุ่มเกสตัล (Gestalt) มาเป็นพื้นฐานในการสร้างทฤษฎีจิตบำบัดแบบเกสตัล อาภา จันทรสกุล (อาภา จันทรสกุล 2529 : 118, 253) กล่าวไว้ว่า เพิร์ล (Perls) มีความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์คล้ายกับความเชื่อของจิตวิทยามนุษยนิยม (Humanistic Psychology) และกลุ่มอัตถิภาวนิยม (Existentialism) นั่นคือบุคคลมีความสามารถในการเลือกตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ สามารถรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง บุคคลที่อยู่อย่างเต็มประสิทธิภาพ (a fully functioning person) คือ บุคคลที่ใช้การรับรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งการรับรู้ในตนเอง (self-awareness) และการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อม บุคคลดังกล่าวจะพัฒนาไปได้เต็มศักยภาพ และกลอสเลอร์ (Glasser) ผู้ให้กำเนิดการบำบัดแบบเน้นความจริง (reality therapy) มีความเชื่อว่า มนุษย์มีธรรมชาติที่ดีและมีความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถวินิจฉัยหาสาเหตุในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้ มนุษย์ต้องการความรักจากผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อผู้อื่นได้ด้วยการกระทำที่มีคุณค่าต่อการอยู่ร่วมกัน

จากทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าจะแบ่งเป็น 2 พวกใหญ่ ๆ จะแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. ทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ในทางบวก หมายถึง ความเชื่อว่าพื้นฐานของ

มนุษย์เป็นคนดี มีคุณค่า มีเหตุผล มีเสรีภาพที่จะเลือกหรือตัดสินใจโดยเสรีด้วยตัวเอง มีความรับผิดชอบผลการกระทำของตน และมนุษย์มีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองตามความสามารถ ในทางที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล

2. ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ในทางลบ หมายถึง ความเชื่อวาพณฐานของมนุษย์เป็นคนไม่ดี ไม่มีเหตุผล ก้าวร้าว เห็นแก่ตัว แต่พฤติกรรมของมนุษย์ก็จะถูกควบคุมด้วย อิทธิพลของสังคมทำให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น

3. ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นกลาง หมายถึง ความเชื่อวาพณฐานของมนุษย์เป็นกลาง ไม่เป็นบวกหรือลบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมนุษย์

บุญสม นำสมบูรณ์ (Namsomboon, 1979 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ 6 ด้าน คือ ความอิสระ ไม่เห็นแก่ตัว ไว้วางใจได้ มนุษย์มีลักษณะที่ซับซ้อนยากจะเข้าใจ มีเหตุผล และมีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสำรวจ ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูมัธยมในโรงเรียนคาธอริก 22 โรงเรียน ในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 คน ผลการสำรวจ พบว่า ทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้นของครูมัธยมในโรงเรียนคาธอริกอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ในแง่อื่น ๆ และกับตัวแปรอื่น ยังไม่มีผู้ศึกษาไว้

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตน และทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์ ไม่มีผู้ศึกษาไว้ แต่จากทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับมโนคติเกี่ยวกับตน จะเป็นแนวทางให้เห็นว่ามโนคติเกี่ยวกับตนอาจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะต่อธรรมชาติของมนุษย์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
89 โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 133 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 89 โรงเรียน
2. แยกโรงเรียนตามขนาด โดยถือเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดังนี้
 - 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนมากที่สุด 499 คน ไม่เกิน 12 ห้องเรียน
จำนวน 36 โรงเรียน
 - 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 500 - 1499 คน ไม่เกิน 36 ห้องเรียน จำนวน 19 โรงเรียน
 - 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนระหว่าง 1500 - 2499 คน ไม่เกิน 60 ห้องเรียน จำนวน 24 โรงเรียน
 - 2.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนตั้งแต่ 2500 คนขึ้นไป มีห้องเรียนตั้งแต่ 60 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 10 โรงเรียน
3. เมื่อได้โรงเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดว่าจะสุ่มตัวอย่างครูแนะแนว ตามเกณฑ์ขนาดโรงเรียนดังนี้คือ
 - 3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 คน
 - 3.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน

3.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 3 คน

จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 133 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดมโนคติเกี่ยวกับคน
2. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์
1. แบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับคน

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับคนของเทนเนสซี (Tennessee Self Concept Scale) ของ วิลเลียม เอช ฟิตส์ (William H. Fitts) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดย อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ลักษณะของแบบวัดมโนคติเกี่ยวกับคนนี้ประกอบด้วยประโยคบรรยายเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ 100 ประโยค มีทั้งบรรยายเกี่ยวกับตนในด้านดี (positive) และด้านไม่ดี (negative) ให้ผู้ตอบประเมินผลตนเองตามความคิดเห็นของตนว่าตัวเขาเองมีลักษณะเหมือนกับที่บรรยายไว้ในแบบวัดหรือไม่ คำตอบที่ให้ไว้มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (rating Scale) มี 5 ช่วง คือ

1. หมายถึง ผิดทั้งหมด คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเลย
2. หมายถึง ผิดเป็นส่วนมาก คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นพอจะตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย
3. หมายถึง ผิดบ้างถูกบ้าง คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง

4. หมายถึง ถูกเป็นส่วนมาก คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

5. หมายถึง ถูกทั้งหมด คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด

ผู้ตอบแบบวัจนีจะต้องเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ จาก 5 คำตอบเหล่านี้ในแต่ละข้อ

การตรวจให้คะแนน

การให้คะแนนแบบทดสอบวัจนีมีมติเกี่ยวกับคนนั้น ประกอบด้วยประโยคที่บรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งในทางดีและไม่ดี ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับข้อความด้วย กล่าวคือข้อความที่บรรยายตนเองในทางดี

เลือกตัวเลขคำตอบ 1 ได้ 1 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 2 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 4 ได้ 4 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 5 ได้ 5 คะแนน

ข้อความที่บรรยายตนเองในทางที่ไม่ดี

เลือกตัวเลขคำตอบ 1 ได้ 5 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 2 ได้ 4 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 3 ได้ 3 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 4 ได้ 2 คะแนน

เลือกตัวเลขคำตอบ 5 ได้ 1 คะแนน

แบบทดสอบมีมติเกี่ยวกับคนนั้นแบ่งคะแนนออกเป็น 4 องค์ประกอบใหญ่ ๆ

แต่ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเพียง 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คะแนนการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (The Self Criticism Score - SC)

ในแบบวัดจะประกอบด้วยประโยคบรรยายเกี่ยวกับตนเองในด้านดีไม่ดี ซึ่งคนส่วนมากยอมรับว่าเป็นความจริงสำหรับตนเอง ผู้ที่ได้คะแนนในองค์ประกอบนี้สูงแสดงว่าเป็นคนใจกว้าง สามารถวิพากษ์วิจารณ์ตนเองได้ ผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนปกป้องตัวเอง ไม่กล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 คะแนนในทางบวก (The Positive Score - P)

ในแบบวัดจะประกอบด้วยประโยคบรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งในทางที่ดี หรือไม่ดี ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีโน้มน้าเกี่ยวกับตนที่ดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำก็แสดงว่ามีโน้มน้าเกี่ยวกับตนไม่ดี คะแนนในทางบวกนี้แยกออกเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 9 ลักษณะ ดังนี้

คะแนนที่สัคมกเอ (Column A - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านร่างกาย (Physical Self)

คะแนนที่สัคมกบี (Column B - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านศีลธรรมจรรยา (Moral-Ethical Self)

คะแนนที่สัคมกซี (Column C - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านส่วนตัว (Personal Self)

คะแนนที่สัคมกดี (Column D - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านครอบครัว (Family Self)

คะแนนที่สัคมกเอ (Column E - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านสังคม (Social Self)

คะแนนที่แถวที่ 1 (Row 1 - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในความเป็นเอกลักษณ์ (Identity)

คะแนนที่แถวที่ 2 (Row 2 - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในความพึงพอใจในตนเอง (Self Satisfaction)

คะแนนที่แถวที่ 3 (Row 3 - P Score) แสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนในด้านพฤติกรรมที่ตนแสดงออก (Behavior)

คะแนนทั้งหมด (Total P Score) เป็นคะแนนรวมของคะแนนในแต่ละข้อ จะแสดงให้เห็นถึงมโนคติเกี่ยวกับตนโดยส่วนรวมของผู้ตอบ

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

แบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับตนฉบับนี้ อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ (Siripipat. 1972 : 25) ได้ใช้ผู้แปลหาค่าความเชื่อของชาวไทยและภาษาอังกฤษ แปลประโยคในแบบวัดทั้งหมด แล้วนำไปทดลองใช้หาความเชื่อมั่น (reliability) และค่าสัมประสิทธิ์ความตรง (coefficient of validity) ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นและสัมประสิทธิ์ความตรงของแบบวัดมโนคติเกี่ยวกับตน เทนเนสซีฉบับภาษาไทย

คะแนนด้านต่าง ๆ	ค่าความเชื่อมั่น	ค่าสัมประสิทธิ์ความตรง
คะแนนทั้งหมด	.85	.72
คะแนนความเป็นเอกลักษณ์	.83	.61
คะแนนความพึงพอใจในตนเอง	.76	.49
คะแนนพฤติกรรมที่ตนแสดงออก	.76	.71
คะแนนทางค่านางกาย	.80	.49
คะแนนทางค่านศีลธรรมจรรยา	.76	.52
คะแนนทางค่านส่วนตัว	.73	.72
คะแนนทางค่านครอบครัว	.74	.54
คะแนนทางค่านสังคม	.82	.44
คะแนนการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	.77	.50

สำหรับแบบทดสอบ โนมิกเกี่ยวกับคนที่ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับครู
และแวนนั้น ผู้วิจัยได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยพิจารณาจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา
(coefficient alpha) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 339)
ได้ค่าความเชื่อมั่น .89 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลได้

2. แบบสอบถามวัดทัศนคติของมนุษย์

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง มีดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองธรรมชาติของ
มนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ของนักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ
ได้แก่ กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic) กลุ่ม فروยดใหม่ (Neo-Fruedian)
กลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic) กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และกลุ่มอัตติ
ภาวนิยม (Existentialism) ฯลฯ ผู้วิจัยได้แบ่งธรรมชาติของมนุษย์ออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1.1 ธรรมชาติของมนุษย์ทางบวก

2.1.2 ธรรมชาติของมนุษย์ทางลบ

2.2 รวบรวมคำที่แสดงคุณลักษณะและคำที่แสดงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเป็นคำ
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมนุษย์จากแบบสอบถามวัดธรรมชาติของมนุษย์ที่ผู้วิจัยได้ พร้อมทั้ง
รวบรวมจากวารสารและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของมนุษย์

2.3 นำคำที่แสดงคุณลักษณะและคำที่แสดงพฤติกรรมของบุคคลที่รวบรวมได้
มาคัดเลือกคำที่เป็นลักษณะสำคัญของทฤษฎีและผู้วิจัยต้องการศึกษา โดยจำแนกธรรมชาติของ
มนุษย์ออกเป็น 5 องค์ประกอบ โดยยึดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ของนักจิตวิทยา
กลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นหลัก ดังต่อไปนี้

2.3.1 ธรรมชาติของมนุษย์ 5 องค์ประกอบ คือ

2.3.1.1 ความไว้วางใจ

2.3.1.2 ความมีเหตุผล

2.3.1.3 ความไม่เห็นแก่ตัว

2.3.1.4 ความรับผิดชอบ

2.3.1.5 อีสุริยะ

2.4 นำคำเหล่านี้มาสร้างเป็นข้อความ และในองค์ประกอบด้านความไว้วางใจ ความมีเหตุผล อีสุริยะ ข้อความบางข้อผู้วิจัยได้นำมาจากแบบสอบถามทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของ บุญสม นาสัมบูรณ์ (Namsomboon. 1979 : 92 - 97) เพื่อใช้ในการพิจารณาว่าผู้ตอบแบบทดสอบมีความคิดเห็นตรงกับข้อความนั้นหรือไม่ เพียงไร ดังตัวอย่างข้อความที่สร้างแทนค่าที่แสดงคุณลักษณะหรือค่าที่แสดงพฤติกรรมของบุคคลดังต่อไปนี้

คุณลักษณะหรือพฤติกรรม	ข้อความ
ไว้วางใจ	ถ้าคนเราสามารถเข้าชมภาพยนตร์ได้โดยไม่ต้องจ่ายเงิน
เห็นแก่ตัว	และแน่ใจว่าไม่มีใครรู้เห็น คนส่วนใหญ่จะทำเช่นนั้น คนส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือคนที่แก่ชราที่กำลังตก อยู่ในความยากลำบาก
อีสุริยะ	คนส่วนใหญ่กล้านับหยดในสิ่งที่เขาเชื่อและยึดมั่น แม้ว่าจะ ตรงหรือไม่ตรงกับความจริงของคนก็ตาม

2.5 นำข้อความเหล่านี้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้มาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert. 1961 : 18) กำหนดน้ำหนักความเห็นในแต่ละข้อเป็น 4 อันดับ ได้แบบสอบถามทั้งหมด 87 ข้อ

2.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจภาษา พร้อมทั้งความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

2.7 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จและปรับปรุงสำนวนภาษาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาและผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ พิจารณาความเที่ยงตรงทางคำเนื้อหาและคำรูปแบบของการตั้งคำถาม ตลอดจนสำนวนภาษา จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาปรับปรุงแบบสอบถามโดยการควบคุมของกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทจนได้แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรง

2.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนั้นไปทดลองใช้กับครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาความน่าเชื่อถือ แล้วนำไปคัดเลือกข้อกระทงของแบบสอบถามใหม่คุณภาพดียิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	โดยทั่วไปแล้วคนเรายอมรู้ถึงเหตุ				
	เหตุผลในการกระทำของตน.....				
00	คนส่วนใหญ่สร้างเป็นทุกข์เกินความ				
	เป็นจริง เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความ				
	เห็นใจ สงสาร.....				

การตอบแบบสอบถาม

ให้ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ข้อความนั้น ๆ ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงที่สุดตอบมีตนเองเพียงไร แล้วจึงกาเครื่องหมายถูก (✓) ลงในมาตราที่กำหนดให้ 4 อันดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งจะแยกไว้ในกระดาษคำตอบ

การตรวจไต่คะแนน

ในการตรวจไต่คะแนนแบบสอบถามที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์มี 2 ลักษณะ

ดังนี้

1. ข้อความทางด้านบวก ถ้าผู้ตอบมีความคิดเห็นตรงตามข้อความนี้ แสดงว่ามีทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ทางบวกไต่คะแนน 4 เมื่อกาช่อง "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ไต่คะแนน 3 เมื่อกาช่อง "เห็นด้วย" และไต่คะแนน 2, 1 เมื่อกาช่อง "ไม่เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ตามลำดับ

2. ข้อความทางด้านลบ ถ้าผู้ตอบมีความคิดเห็นตรงตามข้อความนี้ แสดงว่ามีทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ทางลบ การไต่คะแนนจะตรงข้ามกับข้อ 1 โดยไต่คะแนน 1 เมื่อกาช่อง "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ไต่คะแนน 2 เมื่อกาช่อง "เห็นด้วย" และไต่คะแนน 3, 4 เมื่อกาช่อง "ไม่เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ตามลำดับ

การทดลองใช้และการหาความจำแนก

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้มาหาความจำแนกรายข้อเพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ วิธีการหาอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจคะแนนของครูแนะแนวที่นำข้อทดสอบทั้งหมดตามเกณฑ์ทางไว้ และรวมคะแนนของแต่ละคน

2. นำคะแนนมาเรียงตามลำดับจากคะแนนสูงไปหาคะแนนต่ำ เพื่อแบ่งครูแนะแนวเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูแนะแนวที่ไต่คะแนนสูงและกลุ่มครูแนะแนวที่ไต่คะแนนต่ำ โดยถือเอากลุ่มร้อยละ 27 ของครูแนะแนวที่ทดลองทั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มการกระจายด้านสูงและด้านต่ำ

3. หาค่าคะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อในแต่ละกลุ่ม

4. นำค่าสถิติได้จากข้อ 3 มาทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อระหว่างกลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง

ซึ่งในหนังสือเฉพาะข้อหาค่าคะแนน (t) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป คัดเลือกได้ 48 ข้อ จากจำนวน 87 ข้อ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 48 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha (α)) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .88 ซึ่งนับว่าเป็นความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบทดสอบวัดมโนคติเกี่ยวกับตนและแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 โดยทางไปรษณีย์ จำนวน 133 ฉบับ ได้รับข้อมูลตอบส่งกลับคืน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.18

วิธีการจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบมโนคติเกี่ยวกับตน และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ ตามเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบแต่ละชุด
2. หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการทดสอบมโนคติเกี่ยวกับตนและแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนทั้งสองชุดด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) (ซูทรี วงศ์รัตน์ 2527 : 321)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) (Edward. 1959 : 139)

4. วิธีการในข้อ 2 กับข้อ 3 วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม

เอสพีเอสเอส (SPSS) (Statistical Package for the Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หากาสถิติพื้นฐานของข้อมูล

1.1 หากาเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2527 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หากาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2527 : 72)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยตัวแปร 2 กลุ่ม คือ ครูและแวมวิดิ

และไม่วิดิ ทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (Edward. 1959 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่หาจากการแจกแจงแบบที (t-distribution)
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนกรณีในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3. - หากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามมีโมติเกี่ยวกับตนและที่ขึ้นต่อธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) (คู่มือ วังศรีตะนะ 2527 : 321)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X, \sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนโมติเกี่ยวกับตน และคะแนนที่ขึ้นต่อธรรมชาติของมนุษย์ตามลำดับ
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนโมติเกี่ยวกับตน และคะแนนที่ขึ้นต่อธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคู่
	$\sum X^2, \sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนโมติเกี่ยวกับตน และคะแนนที่ขึ้นต่อธรรมชาติของมนุษย์ตามลำดับ
	N	แทน	จำนวนกรณีในกลุ่มตัวอย่าง

4. - ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร (คู่มือ วังศรีตะนะ 2527 : 325)

$$t = \frac{r \sqrt{N - 2}}{1 - r^2}$$

เมื่อ	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	t	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญ

5. หากหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดโมติเกี่ยวกับคนและแบบสอบถามวัด
 ธรรมชาติของมนุษย์ โดยใช้สูตร (Cronback. 1970 : 339)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนรายข้อ
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ

6. หากอ่านค่าจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบที่คะแนนคือธรรมชาติของมนุษย์
 (Ferguson. 1981 : 152)

$$t = \frac{x_H - x_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_1} + \frac{s_L^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอ่านค่าจำแนกเป็นรายข้อ
	x_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อของกลุ่มคะแนนสูง
	x_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อของกลุ่มคะแนนต่ำ

s_H	แทน	ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อของกลุ่มคะแนนสูง
s_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อของกลุ่มคะแนนต่ำ
n_1	แทน	ครูแนะแนวในกลุ่มที่มีคะแนนสูง
n_2	แทน	ครูแนะแนวในกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ

ผลการศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้		
ตรงกัน	จึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อดังนี้	
N	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที (t-distribution)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็นตอนตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างโมเมนต์เกี่ยวกับคนโดยรวมกับทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์โดยส่วนรวม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับคนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ โดยแยกออกได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับคนด้านร่างกายระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับคนด้านพฤติกรรมระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเมนต์เกี่ยวกับคนด้านส่วนตัวระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติรอบครัวระหว่าง
ครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติสังคมระหว่าง
ครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความเป็นเอกลักษณ์
ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความตั้งใจใน
ตนเองระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติพฤติกรรมที่แสดงออก
ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับตน โดยส่วนรวมระหว่าง
ครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

2.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติการวิพากษ์วิจารณ์
ตนเองระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ
ไว้วางใจ ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ
มีเหตุผล ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ
ไม่เก็บแค้น ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ
รับผิดชอบ ระหว่างครุณะแนวที่มีวุฒิกับครุณะแนวที่ไม่มีวุฒิ

3.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชนที่มีสรีระ
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

3.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษยชนโดยรวม
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคน โดยส่วนรวมกับทัศนคติของมนุษยชน
ของมนุษยชนโดยรวม

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคน โดยส่วนรวมกับทัศนคติของมนุษยชน
โดยรวม

ตัวแปร	N	ทัศนคติของมนุษยชน	
		r	t
มโนคติเกี่ยวกับคน	96	.3153	3.3943

$$t_{.05}(94) = 1.980$$

จากตาราง 2 พบว่า มโนคติเกี่ยวกับคนโดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ทัศนคติของมนุษยชนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับตนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ โดยแยกออกได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับตนด้านร่างกายระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับตนด้านร่างกายระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t
มีวุฒิ	60	3.7592	1.1624	1.0946
ไม่มีวุฒิ	36	3.5108	1.1572	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 3 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับตนด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเดลเกี่ยวกับทัศนคติต่อจริยธรรมระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมเดลเกี่ยวกับทัศนคติต่อจริยธรรมระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8731	1.1237	1.0989
ไม่มีวุฒิ	36	3.6219	1.2073	

$$t_{.05}(94) = 1.980$$

จากตาราง 4 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมเดลเกี่ยวกับทัศนคติต่อจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับคนด้านส่วนหัวระหว่าง ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับคนด้านส่วนหัวระหว่าง
ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	4.05	1.0808	0.9560
ไม่มีวุฒิ	36	3.8333	1.2006	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 5 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับคนด้านส่วนหัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติรอบครัวระหว่าง
ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติรอบครัวระหว่าง
ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8314	1.0697	1.0242
ไม่มีวุฒิ	36	3.6080	1.0716	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 6 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับ
ทัศนคติรอบครัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติระหว่าง ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติระหว่างครูแนะแนว
ที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8824	1.0482	1.0177
ไม่มีวุฒิ	36	3.6682	0.9655	

$$t_{.05 (94)} = 1.980$$

จากตาราง 7 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับ
ทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความเป็นเอกลักษณ์
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความเป็นเอกลักษณ์
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.9383	1.0445	1.0330
ไม่มีวุฒิ	36	3.7138	1.0727	

$$t_{.05 (94)} = 1.980$$

จากตาราง 8 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับ
ทัศนคติความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจใน
ตนเองระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับทัศนคติความพึงพอใจในตนเอง
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8111	1.2076	0.8908
ไม่มีวุฒิ	36	3.6018	1.2618	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 9 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับ
ทัศนคติความพึงพอใจในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโน้ตเกี่ยวกับทัศนคติที่แสดงออกระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโน้ตเกี่ยวกับทัศนคติที่แสดงออกระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8616	1.0880	0.9855
ไม่มีวุฒิ	36	3.6416	1.1410	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 10 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโน้ตเกี่ยวกับทัศนคติที่แสดงออก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับสถานการณ์การวิพากษ์วิจารณ์ตนเองระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับสถานการณ์การวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	2.8416	1.5499	.1840
ไม่มีวุฒิ	36	2.8888	1.4320	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 11 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับสถานการณ์การวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับคนโดยส่วนรวมระหว่าง
ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนโมติเกี่ยวกับคนโดยส่วนรวม ระหว่าง
ครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	3.8703	1.1161	0.9663
ไม่มีวุฒิ	36	3.6524	1.1607	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 12 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโมติเกี่ยวกับคน
โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย์ระหว่าง
กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ โดยแยกออกได้ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย์ด้านความ
ไว้วางใจระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย์ด้านความ
ไว้วางใจระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	2.7366	0.6273	1.7432
ไม่มีวุฒิ	36	2.4388	0.6740	

$$t_{.05 (94)} = 1.980$$

จากตาราง 13 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีทัศนคติ
ต่อวิชาชีพของมนุษย์ด้านความไว้วางใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ มีเหตุผล ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความ
มีเหตุผลระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t
มีวุฒิ	60	2.7562	0.5926	1.5594
ไม่มีวุฒิ	36	2.5034	0.5902	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากการตาราง 14 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีลักษณะ
ธรรมชาติของมนุษย์ด้านความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ตามความ
ไม่เห็นแก่ตัว ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ตามความ
ไม่เห็นแก่ตัว ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	96	2.7200	0.5782	1.0861
ไม่มีวุฒิ	36	2.5388	0.6540	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 15 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีลักษณะค
ธรรมชาติของมนุษย์ตามความไม่เห็นแก่ตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความรับผิดชอบ ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สะท้อนต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความรับผิดชอบ ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	2.6983	0.6273	1.3787
ไม่มีวุฒิ	36	2.4694	0.6157	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 16 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะต่อธรรมชาติของมนุษยคานอิสระ ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะต่อธรรมชาติของมนุษยคานอิสระ
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	2.4800	0.6062	.4438
ไม่มีวุฒิ	36	2.4083	0.5749	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 17 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีทักษะต่อ
ธรรมชาติของมนุษยคานอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย์โดยส่วนรวม
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติของมนุษย์โดยส่วนรวม
ระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
มีวุฒิ	60	2.6750	0.6172	1.2297
ไม่มีวุฒิ	36	2.4704	0.6252	

$$t_{.05} (94) = 1.980$$

จากตาราง 18 พบว่า ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ มีทัศนคติ
ธรรมชาตินของมนุษย์โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคนกับทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมโนคติเกี่ยวกับคนและทัศนคติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิและที่ไม่มีวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน 96 คน แบ่งเป็นครูแนะแนวที่มีวุฒิ 60 คน ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ 36 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบทดสอบวัดมโนคติเกี่ยวกับคน
 - 2.2 แบบสอบถามวัดทัศนคติของมนุษย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนมโนคติเกี่ยวกับคนกับทัศนคติของมนุษย์ โดยวิธี Pearson product-moment correlation coefficient
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นสามตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับคนกับทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ พบว่า

1.1 มโนคติเกี่ยวกับคน โดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ โดยส่วนรวม

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบมโนคติเกี่ยวกับคนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ พบว่า

2.1 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านร่างกายของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านศีลธรรมจรรยาของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านส่วนตัวของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านครอบครัวของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านสังคมของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านความเป็นเอกลักษณ์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านความพึงพอใจตนเองของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 มโนคติเกี่ยวกับคนด้านพฤติกรรมที่แสดงออกของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.9 มโนคติเกี่ยวกับคน โดยส่วนรวมของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.10 มโนคติเกี่ยวกับคนและการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิ
พบว่า

3.1 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 ทัศนคติของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนคติของครูแนะแนว ในเขตการศึกษา 1

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนคติของครูแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า มโนคติเกี่ยวกับตนโดยส่วนรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติของครูแนะแนวโดยส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ครูแนะแนวที่มีมโนคติเกี่ยวกับตนโดยส่วนรวมดีจะมีทัศนคติของครูแนะแนวโดยส่วนรวมดี และครูแนะแนวที่

มโนคติเกี่ยวกับคนโดยส่วนรวมไม่ว่าจะมีทัศนคติหรือธรรมชาติของมนุษย์ใด ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสนับสนุนแนวคิดของ โรเจอร์ส (Rogers. 1957 : 201 - 204) ว่า คนที่มีมโนคติเกี่ยวกับคนอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมตามแนวทางของมโนคติที่เขามี คนที่มีมโนคติเกี่ยวกับคนก็จะสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ ยอมรับในตัวเอง

ยอมรับผู้อื่น และมีความรู้สึกหัดต่อผู้อื่น เบอร์นาร์ด (Bernard. 1972 : 15) กล่าวไว้ว่า ถ้าคนจะมีความรู้สึกนึกคิดที่ตนเองจะทำให้มีความรู้สึกนึกคิดที่ต่อผู้อื่นด้วย และ อาโห ศิริพิพัฒน์ (อาโห ศิริพิพัฒน์ 2515 : 91) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับคนว่าคนที่เห็นแก่ตัวเกี่ยวกับคนก็มักจะมีความนึกคิดที่ต่อผู้อื่น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบมโนคติเกี่ยวกับคนระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ

เปรียบเทียบมโนคติเกี่ยวกับคนระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า มโนคติเกี่ยวกับคนทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านพฤติกรรมที่ตนแสดงออก ด้านส่วนรวม ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า มโนคติเกี่ยวกับคนของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิแตกต่างกัน แต่ไปสนับสนุนผลการวิจัยของ กรันด์เฟสท์ (Grundfest. 1971 : 373 - A) ได้ศึกษาผลของการฝึกสอนที่มีต่อการพัฒนามโนคติเกี่ยวกับคนด้านวิชาชีพครู โดยกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ออกฝึกสอน กลุ่มควบคุมเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ยังไม่ออกฝึกสอน พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีการพัฒนามโนคติเกี่ยวกับคนด้านวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เอลเลอร์แมน (Ellerman. 1974 : 2822 - A) ศึกษาถึงผลของการบันทึกภาพกิจกรรมการสอน โดยใช้แถบบันทึกภาพที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับคนของนักศึกษาฝึกสอน โดยให้กลุ่มทดลองได้รับการบันทึกภาพกิจกรรมการสอน ส่วนนักศึกษากลุ่มควบคุมไม่ฝึกสอนไปทางปกติ พบว่า การเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับคนของนักศึกษา 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างของมโนคติเกี่ยวกับคนระหว่างครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ อาจเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ครูแนะแนวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า หักหมดจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และร้อยละ 87 สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูต่าง ๆ ถ้าพิจารณาการเรียนการสอนตามหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์จะแยกเป็นวิชาเอกต่าง ๆ ทุกวิชาเอกจะต้องเรียนวิชาพื้นฐานบังคับ ซึ่งมีวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวเบื้องต้นรวมอยู่ด้วยเหมือนกันทุกวิชาเอก จึงทำให้ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ ก็ประสบการณ์เกี่ยวกับหลักพื้นฐานด้านการแนะแนว และหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้นั้นมีความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาชีพครูเพื่อไปเป็นครูที่ต่อไป เช่นเดียวกันทุกวิชาเอก จาก การสำรวจครูแนะแนวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครูแนะแนวมีประสบการณ์ในการเป็นครูแนะแนว หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่มากกว่า 3 ปีขึ้นไป ทำให้ครูแนะแนวที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิ ได้รับประสบการณ์จากการทำงานตามบทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนว เอปสไตน์ (Epstein. 1973 : 408) กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับคนเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับ และเคนดเลอร์ (Kendler. 1968 : 467) กล่าวว่า มโนคติเกี่ยวกับคนเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา สถานการณ์ และบทบาทในสังคมของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ แสตรัง (Strang. 1957 : 78) กล่าวว่า บทบาทที่แต่ละบุคคลได้รับจากสังคมที่เขาอยู่เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ มโนคติเกี่ยวกับคนเปลี่ยนแปลง ดังนั้นทำให้ครูแนะแนวทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิมีการเปลี่ยนแปลง มโนคติเกี่ยวกับคนตามประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ได้รับในขณะที่ทำหน้าที่ครูแนะแนว

เนื่องจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของครูแนะแนวนั้นส่วนใหญ่เป็นประสบการณ์จากการทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา และทั้งครูแนะแนวที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิ มีบทบาทเดียวกัน คือ ทำหน้าที่แนะแนวในโรงเรียน การปฏิบัติงานในโรงเรียนจะทำตามหลักสูตรเดียวกัน ดังนั้นสภาพการทำงาน การปะทะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และนักเรียนจะมี ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นคล้ายคลึงกัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ได้รับจึงไม่แตกต่างกัน

ทำให้มีโนมิตีเกี่ยวกับคนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงความประสงค์การสิ่งแวดล้อม และบทบาท
ในสังคมของครูแนะแนวทั้งที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิ ไม่แตกต่างกัน

สำหรับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิทางการแนะแนวนั้นจะได้รับเลือกจากผู้บริหารในทำ
หน้าที่ครูแนะแนว ผู้ที่ได้รับเลือกนั้นเป็นผู้ที่ผู้บริหารและผู้ร่วมงานเห็นแล้วว่ามีบุคลิกภาพ
เหมาะสมที่จะเป็นครูแนะแนว มีความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้ที่จะเป็นครูแนะแนว
ที่ดีได้ เมื่อครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิต้องทำหน้าที่เป็นครูแนะแนว ทำให้ต้องศึกษาหาความรู้ด้าน
การแนะแนวในทหราบถึงสภาพของงาน หลักการแนะแนว ลักษณะของครูแนะแนวที่ดี และ
การพัฒนาตนเองเพื่อที่จะเป็นครูแนะแนวที่ดี จากหนังสือ คู่มือ และเอกสารทางการแนะแนว
ต่าง ๆ ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นครูแนะแนวจะได้รับการศึกษาอบรมด้านการแนะแนวการไปปรึกษา
อีกด้วย และจะมีการอบรมหรือสัมมนาครูแนะแนวด้านการพัฒนาตนเอง และเพิ่มพูนความรู้และ
วิทยาการใหม่ ๆ สำหรับการแนะแนวเป็นประจำทุกปี ทำให้ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิได้รับประสบการณ์
ด้านการแนะแนวมีการพัฒนาตนเองด้านการแนะแนวมากขึ้นประกอบกับมีประสบการณ์ในการทำงาน
แนะแนวอยู่ จึงทำให้ครูแนะแนวที่มีวุฒิและครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีโนมิตีเกี่ยวกับตนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนว
ที่ไม่มีวุฒิ

เปรียบเทียบทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มี
วุฒิ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความไว้วางใจ ด้าน
มีเหตุผล ด้านความไม่เห็นแก่ตัว ด้านความรับผิดชอบ ด้านมีอิสระ ของครูแนะแนวที่มีวุฒิ
กับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยที่ได้ไม่สนับสนุน
สมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนวที่มีวุฒิกับครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิ
แตกต่างกัน อาจเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

จากที่ได้อธิบายมาแล้วว่าครูแนะแนวส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งหลักสูตร
การเรียนการสอนวิชาชีพรุ่นนี้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวิชาชีพ ผู้ที่จบ

การศึกษาจะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้พื้นฐานอยู่ในกรอบศีลธรรมจรรยาที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ให้ความเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม มีความสามารถรู้จักคิดและรู้จักทำด้วยตนเอง ทั้งครูแนะแนวที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิจะมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนเช่นเดียวกัน แต่ครูแนะแนวที่มีวุฒิจะได้รับการอบรมให้มองกว้างออกไป ทั้งที่กล่าวไว้ในคู่มือปฏิบัติงานแนะแนวของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 33 - 37) ว่าครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษามีคุณสมบัติดังนี้

1. มีความอดทน สุขุมรอบคอบใจเย็นหนักแน่น
2. มีคุณธรรม โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 และมีความเสียสละ
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
4. มีความคล่องแคล่ว รู้แหล่งทรัพยากรอย่างกว้างขวาง
5. ใจกว้าง เข้าใจและยอมรับผู้อื่น มีใจเป็นกลาง มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น
6. มีบุคลิกภาพให้ความอบอุ่น น่าไว้วางใจ และเก็บความลับได้ดี

เมื่อครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิได้มาทำหน้าที่แนะแนว และจากที่กล่าวมาแล้วว่าส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 3 ปี บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ จากการศึกษาหนังสือ คู่มือต่าง ๆ เช่น คู่มือแนะแนวการศึกษา คู่มือการให้ปรึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คู่มือปฏิบัติงานแนะแนว และสัมมนาการอบรมด้านครูแนะแนวที่ได้รับในขณะทำงาน ทำให้ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิมีทัศนคติในการมองบุคคลเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม และสอดคล้องกับบทบาท หน้าที่ของครูแนะแนว ดังนั้นครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิจึงมีทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ไม่แตกต่างกับกับครูแนะแนวที่มีวุฒิ

ข้อเสนอแนะ

ควรได้มีการพัฒนามโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนว เพราะจากผลของคะแนนเฉลี่ย พบว่า มโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง น่าจะมีการพัฒนาให้สูงขึ้น เพราะถ้าครูแนะแนวมี

มโนคติเกี่ยวกับตนดี และมีทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ทางบวก เป็นผลให้สามารถปรับตัว และยอมรับผู้อื่นมากขึ้น ทำให้ปฏิบัติงานได้ดี และประสบความสำเร็จมากขึ้น

2. ควรได้มีการสำรวจมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของผู้ที่จะเข้าศึกษาด้านการแนะแนว เพื่อทราบว่าเขามีมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์อย่างไร และนำไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรืออบรมเพื่อส่งเสริมให้ภักดีศึกษามีมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับการแนะแนว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรได้มีการศึกษามโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของผู้ที่จบการศึกษาด้านการแนะแนวกับผู้จบการศึกษาด้านอื่น ๆ โดยที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเลย

2. ควรมีการศึกษามโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของครูผู้ทำหน้าที่สอน เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก สิ่งที่ครูสื่อสารไปยังนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ค่านิยม และทัศนคติต่าง ๆ ที่ครูมีต่อนักเรียน และผู้อื่น เป็นสิ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติต่อธรรมชาติของมนุษย์ของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรณีการ ภูประเสริฐ อ้อมโนทัศน์ของเยาวชนที่ศึกษาในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 80 หน้า อุดສຳເນາ
- กาญจนา เก้าเอี้ยน ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิดและอ้อมโนทัศน์ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 64 หน้า อุดສຳເນາ
- กิตติพงษ์ เทียนตระกูล ผลของการสอนทักษะการแก้ปัญหาต่ออ้อมโนทัศน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
ศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 65 หน้า อุดສຳເນາ
- จินตนา เพ็ชรพิจิตร การนิยามนิภาพแห่งตนโดยการศึกษาระบบจิตวิทยาแบบกลุ่ม
ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 136 หน้า
ອຸດສຳເນາ
- ชูศรี วงศ์ธนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 252 หน้า
- ซิลเวอร์แมน, โรเบิร์ต อี จิตวิทยาทั่วไป แปลโดย วิภา ภักดี จาก General Psychology
โรงพิมพ์สตรีเนติศึกษา 2524, 412 หน้า
- นวลละออ สุภาพผล ทฤษฎีบุคลิกภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2527, 288 หน้า
- นันทิกา แยมสรวล การศึกษาด้านภาพของกรอบชีวิตที่สัมพันธ์กับนิภาพแห่งตน และ
พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี
ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 106 หน้า
ອຸດສຳເນາ
- บรรจง จันทรสา ปรัชญาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2527, 258 หน้า
- ประเทือง แดงงาม การศึกษานิภาพแห่งตน (Self-concept) และความคาดหวัง
แห่งตน (Self-expectation) ของผู้ใหญ่ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาระดับ
แบบเปิดเสรีในเขตการศึกษา 3 ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 150 หน้า อຸດສຳເນາ

บัญชา หิรัญรัตน์ สหวิทยาการทางการศึกษา อาชีวศึกษา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

โรงพิมพ์นิยมวิทยา 2523, 76 หน้า

ผ่องพรรณ ตัญญา อ้อมโนทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนช่างกลในกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 63 หน้า อัดสำเนา

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา โรงพิมพ์พิมพ์อักษร 2525,
173 หน้า

พรหมทิพย์ เกษะนันท์ "การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น" ครูศาสตร์

3 : 65 - 66 สิงหาคม - กันยายน 2516

_____ "อ้อมโนภาพกับการเรียนรู้" ใน ประมวลบทความทางจิตวิทยาการศึกษา

หน้า 55 - 59 เทวัญเกษมสันต์ ธรรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2517

พรรณ ชูชัย จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์วรรณการพิมพ์ 2522,
266 หน้า

พินิจ รัตนกุล ปรัชญา โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2517, 300 หน้า

ไพจิตร ผักเจริญผล ความสัมพันธ์ระหว่างอ้อมโนทัศน์ การปรับตัวและสติปัญญาของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 82 หน้า

อัดสำเนา

ลัดดา คำแก้ว ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับความเชื่อสัจย์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา วิทยานิพนธ์

ค.ม. ชลบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 135 หน้า อัดสำเนา

วรรณวดี ชังคง ความรู้สึกรู้จักและการรับรู้เกี่ยวกับตน (Self-concept) และทัศนคติต่อ

การสอนของนักเรียนฝึกสอนก่อนการฝึกสอนและหลังการฝึกสอน วิทยานิพนธ์ ค.ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 164 หน้า อัดสำเนา

วิจิตร สหเกิด บุคลิกภาพของครูและแนวทางการจัดการของครูในโรงเรียน

ประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528,

104 หน้า อัดสำเนา

วิชิต บุญเชื้อ ผลของการฝึกหัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกซึ่งการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมและอัตมโนทัศน์ของนักศึกษาวิทยาลัยครู วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ 2525, 120 หน้า อุดรธานี

วิทย์ วิศุทเวทย์ ปรัชญาทั่วไป มนุษย์ โลก และความหมายของชีวิต พิมพ์ครั้งที่ 3

โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2522, 176 หน้า

ศึกษาศิลป์, กระบวร คู่มือปฏิบัติงานแนะแนว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2520, 305 หน้า

สุภาวดี บุญวงศ์ ตำราเทคนิคเบื้องต้นในการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 132 หน้า

สกล นิลวรรณ ปรัชญาเบื้องต้น เทววิทยานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ม.ป.ป., 207 หน้า

สงศรี ศรีมุกดา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดเห็นเกี่ยวกับตนเองกับความสำเร็จ

ทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่น วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511,

53 หน้า อุดรธานี

สุภาพรณ โคตรจรัส สุขภาพจิต : จิตวิทยาในการดำรงชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2525, 412 หน้า

แสงเดือน บุญไทร ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนเองกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ

วัยรุ่น วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 83 หน้า อุดรธานี

อาภา จันทรสกุล ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ 2529, 283 หน้า

อำไพ สิริพิพัฒน์ "ความนึกคิดเกี่ยวกับตน" วารสารครุศาสตร์ 56 : 99 - 101

สิงหาคม 2515

Acklen, Leila M. "A Study of the Effects of Human Relations Training on the Self-Concepts of Student Teachers," Dissertation Abstracts International. 35 : 4381 - A, April, 1975.

Bernard, Harold W. Psychology of Learning and Teaching. 3rd ed., New York, McGraw-Hill, 1972.

- Byrne, Donn. An Introduction to Personality : A Research Approach. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1966. 552 p.
- Cheng, Alexander Hsin Hsiung. "Rapport in Initial Counseling Interview and It's Impact on Effectiveness in an University Counseling Setting," Dissertation Abstracts International. 32 : 3020 - A, December, 1971.
- Combs, Arthur W. and Donald Snygg. Individual Behavior : a Perceptual Approach to Behavior. New York, Harper and Row, 1959. 522 p.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Dinkmeyer, Donc. Child Development : The Emerging Self. New Delhi, Prentice-Hall of India Private Limited, 1965. 434 p.
- Drever, James. A Dictionary of Psychology. Harmondsworth, Middlesex, Penguin Books, 1952. 316 p.
- Dzikielowski, Joseph F. "The Changes in Attitudes and Self Concepts of Selected Undergraduate Students as a Result of a Teaching Experience in Elementary School Physical Education," Dissertation Abstracts International. 36 : 1368 - A, September, 1975.
- Edwards, Allen L. Statistical Analysis. 2nd ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, 1959. 177 p.
- Ellerman, Gary D. "Vedio Taping as a Factor in Self-Concept Changes among Student Teachers," Dissertation Abstracts International. 35 : 2822 - A, November, 1974.
- Epstein, Seymour. "The Self-Concept Revisited or a Theory of a Theory," American Psychologist. 8 : 404 - 415, May, 1973.
- Erikson, Erik H. Identity Youth and Crisis. New York, W.W. Norton and Company Inc., 1968. 336 p.
- Eysenck, H.J. and Arnold W. Wurzburg. Encyclopedia of Psychology London, Search Press, 1972. 390 p.
- Ferguson, George Andrew. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed., Tokyo, McGraw-Hill, 1981. 549 p.
- Fitts, William H. Manual for Tennessee Self Concept Scale. Nashville, Tennessee : Counselor Recordings and Tests, 1965. 379 p.
- Freud, S. New Introductory Lecture. New York, Norton, 1965. 472 p.

- Glanz, Edward C. and Ernest B. Walston. An introduction to Personal Adjustment. Boston, Allyn Bacon, 1958. 348 p.
- Gole, Raymond F. Developmental Behavior. London, Macmillan, 1969. 342 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed., New York, McGraw-Hill, 1973. 681 p.
- Grundfest, Sandra Leah. "The Effect of Student Teaching, and Related Profession Training on Vocational Self-Concept Development," Dissertation Abstracts International. 32 : 373 - A, August, 1971.
- Hall, Calvin and Lindsey Garner. Theory of Personality. New York, John Wiley and Sons, 1957. 572 p.
- Hamed, Zahran A.S. "The Self-Concept in the Psychological Guidance of Adolescents," The British Journal of Educational Psychology. 37 : 225 - 239, June, 1967.
- Hogan, Robert. Personality Theory. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1976. 233 p.
- Hurlock, Elizabeth Bergner. Child Development. 4th ed., New York, McGraw-Hill Book, 1974. 503 p.
- Personality Development. New York, McGraw-Hill Book, 1974. 503 p.
- Jersild, Arther T. The Psychology of Adolescent. New York, McMillan Co., 1963. 468 p.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. 2nd ed., New York, Appleton-Century-Crofts, 1968. 762 p.
- Kuhul, Phyllis Rose. "A Comparative Study of the Personality Characteristic of Entering Counselor Education Majors and Entering Majors in Other Graduate Education Program," Dissertation Abstract International. 35 : 5817 - 5818 - A, March, 1975.
- Lear, Richard Huber. "An Analysis of a Selection and Preparation Process for School Counselors," Dissertation Abstract International. 34 : 7537 - A, June, 1974.
- Lugo, James O. and Gerald L. Hershey. Living Psychology. 2nd ed., New York, Macmillan, 1976. 542 p.
- McDavid, John W. and Herbert Havari. Social Psychology. New York, Harper and Row, 1968. 479 p.

- McDonald, Frederick J. Educational Psychology. 2nd ed., Belmont, California, Wadsworth Publishing, 1961. 748 p.
- Nandavisai, Vajary. A Suggested Plan for Organization and Administration of Guidance Services in the Secondary Demonstration School, College of Education, Prasarnmitr, Bangkok, Thailand. Master's Thesis, Michigan State University, Ann Arbor, 1963. 156 p.
- Namsomboon, Boonsom. A Survey on the Attitude toward Human Nature of Secondary School Teachers in Twenty-two Catholic Schools in Thailand Bangkok. Asian Social Institute, 1979. 144 p.
- Payne, J., A.W. Drummond and M. Lunghi. "Changes in the Self Concepts of School-Leavers Who Participated in an Arctic Expedition," The British Journal of Educational Psychology. 40 : 211 - 216, June, 1981.
- Pervin, Lawrence A. Personality : Theory, Assessment, and Research. 3rd ed., New York, John Wiley and Sons, 1980. 632 p.
- Punthip Bekanan. The Positive Self-Evaluation of Selected Adolescents Saving in Group Care. Unpublished Doctoral Dissertation: University of North Carolina at Grunedorce, 1974. 124 p.
- Purkey, William W. Self-concept and School Achievement. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1970. 86 p.
- Raimy, V.C. "Self-Reference in Counseling Interviews," Journal Counseling Psychology. 12 : 153 - 156, June, 1948.
- Rogers, C.R. "A Note on the Nature of Man," Journal of Counseling Psychology. 4 : 199 - 203, September, 1957.
- Client-Centered Therapy. Boston, Houghton Mifflin, 1951. 560 p.
- Ruch, Floyd L. and Phillip G. Zimbardo. Psychology and Life. New Jersey, Scott Foresman, 1971. 758 p.
- Siripipat, Ampai. A Comparison of Self-Concepts of Thai and American High School Students. Unpublished Doctoral Dissertation: University of Oklahoma, Norman, 1972. 108 p.
- Wylie, Ruth C. Handbook of Personality Theory and Research. Chicago, Rand McNally and Company, 1968. 1232 p.
- Zimbardo, Philip G. Psychology and Life. 10th ed., New Jersey, Scott Foresman, 1979. 767 p.

ကဏ္ဍ

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตามวัตถุประสงค์ของมณูญ

1. รศ.สุโท เจริญสุข ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
2. รศ.ดร.ศักดิ์ดา ปรากฏประพานพร ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
3. รศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ภาควิชาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ ภาควิชาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข.

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูและแนว
<u>จังหวัดปทุมธานี</u>	
1. ปทุมวิไล	2
2. คณะราษฎรบำรุงปทุมธานี	2
3. ปทุมธานี "นันทมนตรีบำรุง"	1
4. ชัยบุรี	2
5. ชัยรัตน์	2
6. สายปทุมราษฎร์	2
7. เหนงเสื่อวิชาลม	1
8. ลำลูกกา	1
9. คลองสิบสามวิชา	1
10. ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	2
11. หักดสารเกษตรวิทยาการ	1
12. บัวแก้วเกษร	1
13. สามโลก	1
14. ชัยสิทธิ์वास "นันทมนตรีบำรุง"	1
<u>จังหวัดนนทบุรี</u>	
1. ศรีนันทน	3
2. ศรีนนทบุรี	3
3. รัตนานิเบศ	3
4. วัดเขมาภิรตาราม	3

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูแนะแนว
5. นนทบุรีวิทยาลัย	1
6. เบลูมราชานุสรณ์	2
7. ปากเกร็ด	3
8. สวนกุหลาบวิทยาลัย	3
9. โพนินิเวศวิทยาคม	2
10. บางบัวทอง	2
11. บางใหญ่	1
12. คลองพระอุดมวิทยาคม	1
13. นนทกิจประชาอุปถัมภ์	1
14. บางกรวย	1
15. วัดมโหฬารวิทยาคม	1
16. ไทรน้อย	1
17. ราชบุรินทร์	1
<u>จังหวัดสมุทรปราการ</u>	
1. สมุทรปราการ	3
2. สตรีสมุทรปราการ	3
3. คานสำโรง	2
4. หาดอมรอารักษ์รลักษ์วิทยา	2
5. บางเมืองเขียนทองอุปสรณ์	2
6. วัดทรงธรรม	2
7. วิสุทธิรักษ์	2
8. บางหัวเสืออุปถัมภ์นิคม	2

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูแนะแนว
9. ราชประชาสมาสัย	2
10. บางเหล้าราษฎร์บำรุง	2
11. บางแก้วประชาสรรค์	1
12. สมุทรวิทยาคม	1
13. พูลเจริญวิทยาคม	1
14. ราชวินิตบางแก้ว	3
15. บางบ่อวิทยาคม	2
16. เปร็งวิสุทธาธิปัตย์	1
17. หลวงพ่อบ้านคลองคานอนุสรณ์	1
18. สงขลาสุธีรารูปดัมภ์	1
19. ป้อมนาคราชสวทยานนท์	1
<u>จังหวัดนครปฐม</u>	
1. พระปฐมวิทยาลัย	2
2. ราชินีบูรณะ	3
3. พอเงินวิทยาคม	1
4. ศรีวิชัยวิทยา	3
5. สระกะเทียมวิทยาคม "สังวรเจษฎ์ประกาศมอุปถัมภ์"	1
6. วัดห้วยจรเข้มวิทยาคม	1
7. ไทรงามเคอวิทยาคม	1
8. บางเลนวิทยา	1
9. บางหลวงวิทยา	1
10. สดาศรีวิทยา	1

ชื่อ โรงเรียน	จำนวนครูแนะแนว
11. บัณฑิตวิทยาลัย	1
12. สามพรานวิทยา	1
13. วัดไร่ขิงวิทยา	2
14. ปรีดยารามวิทยาลัย	1
15. ภ.ป.ร.ราชวิทยา	1
16. จักรยานยนต์โรงเรียน	1
17. ภัทรญาณวิทยา	1
18. พลอยจตุรจินดา	1
19. ปรีดยารามวิทยา	1
20. เทพมณีวิทยา	1
21. เทพวิทยา	1
22. รัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา	1
23. กำแพงแสนวิทยา	1
24. ศาลาตรีวิทยา	1
25. มัชฌิมฐานานุกาแพงแสน	2
26. กองทองวิทยา	1
27. บ้านหลวงวิทยา	1
<u>จังหวัดสมุทรสาคร</u>	
1. สมุทรสาครวิทยาลัย	2
2. สมุทรสาครบูรณะ	2
3. เกตุมวดีวรคุณวิทยา	1
4. หันนายนรสิงห์วิทยา	1

ชื่อโรงเรียน	จำนวนครูแนะแนว
5. สมุทรสาครวุฒิชัย	1
6. กระทุ่มแบน "วิเศษสมุทคุณ"	2
7. กุสุลวิทยา	1
8. ออมกนอย ไสภะชัยอุปถัมภ์	1
9. วัดธรรมเจริญภิรมย์	1
10. หลีกสงสงเสริมวิทยา	1
11. วัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์	1

ตาราง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลส่งกลับคืนในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวนข้อมูล		
	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
ปทุมธานี	20	11	55
นนทบุรี	30	26	86.66
สมุทรปราการ	34	23	67.64
นครปฐม	35	28	80
สมุทรสาคร	14	8	57.14
รวม	133	96	72.18

ภาคผนวก ก.

คำอ่านจําแนกแบบสื่อนดาวเหินะคอรรมชาคิของงมณย

ข้อคำถามและคำถามจำแนกแบบสอบถามวัดทัศนคติของมนุษย์

ข้อความ	คำถามจำแนก (๓)
<u>ด้านความไว้วางใจ</u>	
1. คนส่วนใหญ่รักความซื่อสัตย์สุจริต	2.0494
2. คนส่วนใหญ่จะไม่คอยพูดถึงคนอื่นในแง่ดี	4.3333
3. คนส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องส่วนตัวที่ไม่ดีให้เพื่อนสนิทฟังได้	2.4150
4. คนส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร หากมีโอกาส	3.5794
5. ถ้าหากในความไว้วางใจกับผู้อื่น คนส่วนใหญ่จะคอยสนองด้วย การไว้วางใจแทนเช่นเดียวกัน	2.5861
6. คนเรามักอ้างว่าตนมีศีลธรรมจรรยา แต่เมื่อตกอยู่ในภาวะคับขัน น้อยคนนัก ที่ยังยึดมั่นในความดีนั้น	2.6888
7. นักเรียนส่วนใหญ่จะแจ้งให้ครูผู้สอนทราบ เมื่อใดที่คะแนนมากกว่า ที่ควรจะได้	2.4150
8. หากได้รับประโยชน์จากการทุจริต คนส่วนใหญ่จะทำเช่นนั้น	2.6047
9. เมื่อเห็นเพื่อนร่วมงานได้คิด หรือประสบความสำเร็จมากกว่าตน คนส่วนใหญ่จะอิจฉาหรือไมพอใจ	4.4272
10. ในปัจจุบันมีคนดีน้อยกว่าคนไม่ดี	4.5691
<u>ด้านมีเหตุผล</u>	
1. คนส่วนใหญ่ใช้ความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อผู้อื่น เป็นหลักในการ ตัดสินใจว่าเป็นคนอย่างไร	2.2283
2. คนส่วนใหญ่หาเหตุผลไม่ได้ว่าเพราะอะไรเขาจึงทำไปเช่นนั้น	2.6047
3. คนเราจะยอมรับถึงความผิดเห็นของผู้อื่น ถ้ามีเหตุผลเหมาะสม และเชื่อถือได้	2.0604

ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
4. คนส่วนใหญ่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยไม่ได้ยึดหลักเกณฑ์อะไร	1.7685
5. คนส่วนใหญ่จะรักใจข้อโต้แย้งหรือความผิดของกันเองที่แตกต่างจากคนโดยไม่ถือโกรธ เพราะเป็นเรื่องธรรมดาที่คนเราย่อมมีความผิดเห็นแก่แตกต่างกันได้	2.3772
6. คนเรามักยอมรับและให้อภัยกับคนที่รักและพอใจส่วนตัวมากกว่าพิจารณาตามความเป็นจริงและเหตุผล	2.0125
7. คนส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจตัวเอง แต่ขอหลักความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันของมนุษย์เป็นเครื่องตัดสินปัญหาต่าง ๆ	3.2792
8. คนส่วนใหญ่จะกระทำพฤติกรรมความอารมณ์ก่อนเหตุผลเสมอ <u>ความไม่เห็นแก่ตัว</u>	2.4150
1. คนส่วนใหญ่จะไม่ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องเสียชื่อเสียงเพื่อประโยชน์ของตน	5.8138
2. คนส่วนใหญ่เห็นว่า "พระเวสสันดร" เป็นตัวอย่างที่ดีของการไถ่ทาน	2.7414
3. คนส่วนใหญ่อยากจะถูกขอให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยากจนทางเสียกลางทาง	3.9392
4. คนส่วนใหญ่จะหาได้ทุกอย่าง โดยไม่สนใจว่าผู้อื่นจะลำบากหรือเดือดร้อนเพื่อให้ตนได้เงินทองหรือยศศักดิ์	2.4000
5. ที่จริงแล้วคนเรารู้สึกเมตตาและพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2.2361
6. คนเราจะไม่เสี่ยงชีวิตของตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น	3.4325
7. คนส่วนใหญ่ชอบพูดกับคนดูน เพื่อให้เห็นเองดูดีหรือมีค่าขึ้น	4.9934

ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
8. คนเราสามารถทำร้ายผู้อื่นได้ เพื่อความผอ่ดของตัวเอง	2.2778
9. คนส่วนใหญ่จะทำอะไรโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	2.3333
10. คนเราไม่รู้จักคำว่า "พอ" มีความอยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด	4.4313
<u>ความรับผิดชอบ</u>	
1. คนเรามักสร้างทำเจ็บป่วย เพื่อเป็นข้ออ้างในการหลีกเลี่ยงสิ่งที่ต้องทำบางอย่าง	1.8566
2. คนส่วนใหญ่จะหาทางแก้ตัวหรือหลีกเลี่ยงความผิดของตน	2.4579
3. คนเราจะทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่	3.5762
4. คนส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับความผิดของตน ถ้าไม่มีใครรู้เห็นว่าเขาทำ	4.0249
5. คนส่วนใหญ่จะไม่ตัดสินใจที่ไว้วางใจผู้อื่น	2.0580
6. คนส่วนใหญ่จะพยายามทำงานให้ทันเวลาที่กำหนดไว้ แม้จะไม่มีใครคอยควบคุม	2.8620
7. คนส่วนใหญ่พยายามสร้างสรรค์สิ่งดีงามไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รับสิ่งดีงามเหล่านั้น	3.5857
8. คนส่วนใหญ่จะไม่ทำงานเต็มที่ ถ้าไม่ได้รับผลตอบแทนพิเศษ	4.0249
9. คนส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับผลการกระทำของตน ถ้าสิ่งนั้นเป็นผลเสียกับตน	2.4579
10. ในโลกนี้เต็มไปด้วยคนที่ขาดความรับผิดชอบ	2.5690

ข้อความ	ค่าอำนาจจำแนก (๗)
<u>มีอิสระ</u>	
1. การกระทำต่าง ๆ ของคนส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมและสังคมภายนอก	2.2273
2. คนส่วนใหญ่มักกังวลว่าผู้อื่นจะมีความคิดหรือวิพากษ์วิจารณ์ถึงตัวเองอย่างไร	2.5584
3. คนส่วนใหญ่ต้องพึ่งผู้อื่นในการตัดสินใจ	3.3489
4. คนส่วนใหญ่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีอิทธิพลของคนหมู่มากชักนำ	2.9286
5. หากท่านต้องการให้ผู้อื่นทำงานอย่างถูกต้อง ควรให้คำอธิบายอย่างละเอียดพร้อมทั้งควบคุมเขาอย่างใกล้ชิด	3.3084
6. คนเรามักไม่กล้าแสดงความคิดเห็นแก่กลุ่ม เมื่อคิดว่าคนอื่น ๆ อาจไม่เห็นด้วยกับตน	3.7607
7. คนเราแต่ละคนจะคงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอ	3.3489
8. เป็นเรื่องยากที่คนเราจะเปลี่ยนแปลงโชคชะตาของตนเอง	1.8974
9. ถึงจะมีคนพยายามเป็นตัวแทนของตัวเองสักเท่าใด แลจริง ๆ แล้วเขาไม่สามารถได้	3.0769
10. คนส่วนใหญ่จะดำรงชีวิตตามความคาดหวังของผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์กันหรือผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ภรรยา เพื่อน ฯลฯ	1.9266

ภาคผนวก ง.

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

ต.แสนสุข อ.เวียง จ.ชลบุรี 20131

18 พฤษภาคม 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์เนเนแนว ที่เคารพ

ในฐานะที่เราเป็นมนุษย์ เราย่อมมีความรู้สึกนึกคิด และมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นคนว่าเพื่อนมนุษย์ในลักษณะที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เราจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามอย่างอิสระ

การสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบทัศนะของอาจารย์เนเนแนวที่มีต่อธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้นคำตอบจะไม่มีคำตอบที่ตัดสินว่า "ถูก" หรือ "ผิด" แต่เป็นเพียง "การเห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วย" ในลำดับที่ต่างกัน ข้อมูลที่ท่านให้จะไม่ผลกระเทบกระเทือนใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำปริญญาโทในสาขาจิตวิทยาการแนะแนว

หลังจากที่ท่านทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยใส่ในซองที่แนบมากับแบบสอบถาม และขอใ้ท่านโปรดทำทุกข้อ เพราะถ้าทำไมแบบสอบถามจะเสียทั้งฉบับ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สกุล ขำวิมล

(นางสาวสกุล ขำวิมล)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็นสามตอน โดยถามเกี่ยวกับความคิดเห็น หรือความรู้สึก
ต่อข้อความในแบบสอบถามว่าเป็นอย่างไร มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นความคิดเห็นของแต่ละ
บุคคล และย่อมจะแตกต่างกันออกไป ดังนั้นคำตอบแต่ละข้อจึงไม่มีถูกหรือผิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิทางการศึกษา.....อายุราชการ.....

วิชาเอก.....

วิชาโท.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตอนนี ในแต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก คือ 1, 2, 3, 4, และ 5

1. หมายถึง ผิดทั้งหมด คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของผู้ตอบเลย

2. หมายถึง ผิดเป็นส่วนใหญ่ คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นจะตรงกับ
สภาพความเป็นจริงของผู้ตอบบ้างเล็กน้อย

3. หมายถึง ผิดบ้างถูกบ้าง คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง

4. หมายถึง ถูกเป็นส่วนใหญ่ คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับ
สภาพความเป็นจริงของผู้ตอบเป็นส่วนใหญ่

5. หมายถึง ถูกทั้งหมด คือ เมื่อผู้ตอบคิดว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของผู้ตอบมากที่สุด

ก่อนตอบโปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็น
หรือความรู้สึกอย่างไร แล้วเลือกให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด โดยทำเครื่องหมายถูก

(✓) ลงในช่องตัวเลือกเพียงข้อละ 1 ตัวเลือก

ข้อความ	1	2	3	4	5
1. ฉันมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง.....					
2. ฉันเป็นคนเหงาๆ (หลอ).....					
3. ฉันรู้สึกตัวเองเป็นคนอ่อนไหวง่าย.....					
4. ฉันเป็นคนลึกลับ.....					
5. ฉันเป็นคนทำอะไรตรงไปตรงมา.....					
6. ฉันมักจะทำผิดที่ลึกลับ.....					
7. ฉันไม่ค่อยสนใจหลักศีลธรรม.....					
8. ฉันเป็นคนราเริง.....					
9. ฉันเป็นคนใจเย็น และไม่เจ้าระเบียบ.....					
10. ฉันเป็นคนไม่สำคัญอะไรนัก.....					
11. ฉันมีครอบครัวที่พร้อมจะช่วยเหลือฉันเสมอไม่ว่าฉันจะมีปัญหา อะไร.....					
12. ฉันเป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีความสุข.....					
13. ฉันให้ความเป็นมิตรกับทุกคน.....					
14. เพื่อน ๆ ไม่ค่อยเชื่อในตัวฉัน.....					
15. ฉันเป็นแฟนชอบในหมู่เพื่อนที่เป็นเพศตรงข้าม.....					
16. ฉันไม่ค่อยสนใจเรื่องราวของผู้อื่น.....					
17. ฉันไม่ได้พูดความจริงเสมอไป.....					
18. บางครั้งฉันรู้สึกโกรธมากจนระงับไว้ไม่ได้.....					
19. ฉันเจ็บปวดคนเดียวตลอดเวลา.....					
20. ฉันมักจะป่วยเสมอ.....					
21. ฉันชอบให้ตัวเองมองดูสวยงามและประทับใจ ตลอดเวลา.....					

ข้อความ	1	2	3	4	5
22. ฉันเป็นคนเกรงกลัวศาสนา.....					
23. ฉันสามารถควบคุมตัวเองได้ดี.....					
24. ฉันไม่ชอบหรือพอใจจนเกินไปเลย.....					
25. ฉันรู้สึกว่าการจิตใจสับสนวุ่นวายหรือสิ่งเร้าจะกระทำ ให้จิตใจผิดปกติไป.....					
26. ฉันเป็นคนสำคัญของเพื่อน ๆ และครอบครัวของฉัน.....					
27. ฉันรู้สึกว่าครอบครัวของฉันไม่มีความไว้วางใจในตัวฉัน.....					
28. ฉันเข้าใจครอบครัวของฉันเท่าที่ฉันควรจะเข้าใจ.....					
29. ฉันเป็นคนกว้างขวางในกลุ่มเพื่อนฝูง.....					
30. ฉันรู้สึกไม่ค่อยชอบทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้.....					
31. ฉันไม่เป็นมิตรกับใครง่าย ๆ.....					
32. บางครั้งฉันคิดถึงสิ่งที่เลวร้ายที่ไม่ควรแม้จะพูดถึง.....					
33. บางครั้งเมื่อรู้สึกไม่สบาย ฉันออกจะจินตนาการเรื่องคนจิต.....					
34. ฉันไม่อ่านหรือดูอะไรจนเกินไป.....					
35. ฉันพอใจในรูปร่างลักษณะของฉันดังที่เป็นอยู่.....					
36. ฉันเลวร้ายถึงขั้นถึงจุดที่หลังขามมากกวาน.....					
37. ฉันพอใจในความประพฤติที่ถูกมองตามทางของคลองธรรม ของฉัน.....					
38. ฉันพอใจในการบำเพ็ญตบะปฏิบัติกิจทางศาสนาและความ ศรัทธาที่มีต่อศาสนา.....					
39. ฉันควรไปวัดหรือโบสถ์ให้มากกว่านี้.....					
40. ฉันพอใจในตนเองอย่างที่เป็นอย่างนี้เป็นอยู่.....					
41. ฉันพยายามแก้ไข เมื่อรู้ว่าฉันกำลังทำอะไรผิด.....					

ข้อความ	1	2	3	4	5
42. ฉันเป็นคนที่เท่าที่ฉันควรจะเป็น.....					
43. ฉันพอใจความลึกซึ้งในครอบครัวของฉัน.....					
44. ฉันควรระวังใจครอบครัวของฉันให้มากกว่านี้.....					
45. ฉันเข้าใจถึงแรงกดดันที่ฉันต้องการ.....					
46. ฉันพยายามเอาใจคนอื่น แต่ก็ไม่ว่างมากจนเกินไป.....					
47. ฉันไม่สามารถด้านการสมาคม.....					
48. ฉันไม่ค่อยชอบทุกคนเท่าที่ฉันรู้จัก.....					
49. บางครั้งฉันก็เข้าไปในเรื่องที่ลึกลับ.....					
50. ฉันไม่สูงหรือเกียจจนเกินไป.....					
51. สภาพร่างกายของฉันทำให้ฉันรู้สึกไม่สบายเท่าที่ควร.....					
52. ฉันอยากเปลี่ยนแปลงบางส่วนของร่างกาย.....					
53. ฉันทำตามหลักศาสนาได้อย่างที่ตั้งใจ.....					
54. ฉันอยากให้อุณหภูมิเย็นสบาย.....					
55. ฉันไม่ควรพูดอะไรมากเกินไป.....					
56. ฉันมีความสามารถเท่าที่ฉันขอจะมี.....					
57. ฉันไม่ได้เป็นบุคคลที่มีลักษณะอย่างที่ผมอยากจะเป็น.....					
58. ฉันอยากให้ตัวเองเป็นคนที่ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ.....					
59. ฉันปฏิบัติตามพ่อแม่ที่เท่าที่ฉันควรจะทำ.....					
60. ฉันคิดมากเสมอต่อคำพูดของบุคคลในครอบครัว.....					
61. ฉันควรระวังครอบครัวของฉันให้มากกว่านี้.....					
62. ฉันควรระวังสุขภาพของฉันให้มากกว่านี้.....					
63. การวางตัวของฉันกับผู้อื่นเป็นที่น่าสนใจแล้ว.....					
64. ฉันควรระวังตัวเข้ากับผู้อื่นให้ดีกว่านี้.....					

ข้อความ	1	2	3	4	5
65. ฉันนึกหาเพื่อนบางเป็นครั้งคราว.....					
66. บางครั้งฉันอยากสวดสาบานเพื่อทำให้คำพูดของฉันน่า เชื่อถือ.....					
67. ฉันระมัดระวังเกี่ยวกับสุขภาพของฉันเป็นอย่างดี.....					
68. ฉันพยายามระวังรักษาให้ตัวเองดูดีอยู่เสมอ.....					
69. ฉันเป็นคนที่ทำอะไรไม่ซำ.....					
70. ฉันใช้ชีวิตประจำวันโดยยึดหลักศาสนาหรือศีล.....					
71. บางครั้งฉันทำในสิ่งที่โง่เขลา.....					
72. ฉันสามารถดูแลตัวเองได้เสมอไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ ใด ๆ ก็ตาม.....					
73. ฉันยอมรับคำติเตียนได้โดยไม่โกรธ.....					
74. ฉันมักจะทำอะไรโดยไม่คิดเสียก่อน.....					
75. ฉันพยายามจะยุติธรรมต่อเพื่อน ๆ และครอบครัวของฉัน.....					
76. ฉันให้ความสนใจหรือใส่ใจในครอบครัวของฉันอย่างแท้จริง.....					
77. ฉันยอมทำตามความต้องการของพ่อแม่ แม้ว่าฉันจะไม่ อยากทำ.....					
78. ฉันพยายามที่จะเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น.....					
79. ฉันเข้ากับผู้อื่นได้ดี.....					
80. ฉันไม่ยอมยกโทษให้ใครง่าย ๆ.....					
81. ในการแข่งขันกีฬาใด ๆ ฉันอยากชนะมากกว่าแพ้.....					
82. อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายของฉันทำงานเป็นปกติ สม่ำเสมอ.....					
83. ฉันเล่นกีฬาทุกชนิดไม่ได้.....					

ข้อความ	1	2	3	4	5
84. ฉันนอนไว้มานานแล้วเสมอ ๆ.....					
85. ฉันเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องเสมอ.....					
86. บางครั้งฉันใช้ชีวิตที่ไม่ถูกต้องเพื่อจะทำให้งานดีขึ้น.....					
87. การทำสิ่งที่ถูกต้องตามหลักศาสนาทำให้ฉันรู้สึกลำบากใจ.....					
88. ฉันแก้ปัญหาของฉันได้โดยง่าย.....					
89. ฉันชอบเปลี่ยนใจบ่อย ๆ.....					
90. ฉันมักจะหลีกเลี่ยงจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วฉันไปเสีย.....					
91. ฉันมักมีเรื่องทะเลาะกับคนในครอบครัวของฉัน.....					
92. ฉันช่วยครอบครัวทำงานบ้านอย่างสม่ำเสมอ.....					
93. ฉันไม่ได้รับความรักจากครอบครัวมากนัก.....					
94. ฉันไม่ได้ประพฤติดี ดังที่ครอบครัวอยากให้เรา.....					
95. ฉันมองเห็นส่วนของทุกคนที่ฉันรู้จัก.....					
96. ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะพูดกับคนแปลกหน้า.....					
97. ฉันรู้สึกไวเป็นกันเองกับผู้อื่น.....					
98. ฉันรู้ว่าตัวเองนิสัยไม่ดีนัก.....					
99. ฉันรู้สึกไม่ชอบตัวเองเลย.....					
100. ฉันกลัววันประกันพรุ่งเป็นบางครั้งบางคราว.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามก่อนทำในแต่ละข้อ 4 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ก่อนตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของบุคคลทั่วไป แล้วเลือกตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย ถูก (✓) ลงในช่องตัวเลือกเพียงข้อละ 1 ตัวเลือก

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. คนส่วนใหญ่จะไม่ทำสิ่งที่ทำให้บุคคลเสียชื่อเสียง เพื่อประโยชน์ของคน.....				
2. คนเรามักแสวงหาเงินปวยเพื่อเป็นข้ออ้างในการ หลีกเลี่ยงสิ่งที่ต้องทำบางอย่าง.....				
3. การกระทำต่าง ๆ ของคนส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะ ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม และสังคมภายนอก.....				
4. คนส่วนใหญ่มักใช้ความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อผู้อื่น เป็น หลักในการตัดสินว่าผู้นั้นเป็นคนอย่างไร.....				
5. คนส่วนใหญ่รักความซื่อสัตย์สุจริต.....				
6. คนส่วนใหญ่อยากจะหยุดยั้งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ ย่ำแย่และเสียกลางทาง.....				
7. คนส่วนใหญ่จะหาทางแก้ตัวหรือหลีกเลี่ยงความผิด ของตน.....				
8. คนส่วนใหญ่มักกังวลว่าผู้อื่นจะมีความคิด หรือวิพากษ์ วิจารณ์ถึงตัวเขาอย่างไร.....				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9. คนส่วนใหญ่หาเหตุผลไม่ไฉนเพราะอะไรเขาจึง ทำไปเช่นนั้น.....				
10. คนส่วนใหญ่จะไม่คอยพูดถึงคนอื่นในแง่ดี.....				
11. คนส่วนใหญ่เห็นว่า "พระเวสสันดร" เป็นตัวอย่าง ที่ดีของการให้ทาน.....				
12. คนเราจะทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่.....				
13. คนส่วนใหญ่ต้องพึ่งพู่ในการตัดสินใจ.....				
14. คนเราจะยอมรับใจความผิดเห็นของผู้อื่น ถ้ามีเหตุผล เหมาะสมและเชื่อถือได้.....				
15. คนส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องส่วนตัวที่ไม่ดีให้เพื่อนสนิท ฟังได้.....				
16. คนส่วนใหญ่จะทำให้ลูกอย่าง โดยไม่สนใจว่าลูกจะ ลำบากหรือเดือดร้อนเพื่อให้ตนได้เงินทองหรือยศศักดิ์.....				
17. คนส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับความผิดของตน ถ้าไม่มีใคร รู้เห็นว่าเขาเป็นคนทำ.....				
18. คนส่วนใหญ่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยไม่มี อิทธิพลของคนหมู่มากชักนำ.....				
19. คนส่วนใหญ่จะกระทำพฤติกรรมตามอารมณ์ขณะ เสื่อ.....				
20. คนส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรหากมี โอกาส.....				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. ที่จริงแล้วคนเรารวมถึงความเมตตาและพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน.....				
22. คนส่วนใหญ่จะไม่ตัดสินใจหาให้ไว้กับผู้อื่น.....				
23. หากท่านต้องการให้ผู้อื่นทำงานอย่างถูกต้อง ควรให้คำอธิบายอย่างละเอียดพร้อมทั้งควบคุมเขาอย่างใกล้ชิด.....				
24. คนส่วนใหญ่ลงคะแนนเสียงเลือกสิ่งโดยไม่คิดถึงหลักเกณฑ์อะไร.....				
25. ในปัจจุบันมีคนด้อยกว่าคนไม่เค.....				
26. คนเราจะไม่เสี่ยงชีวิตของคนเพื่อช่วยเหลือคนอื่น.....				
27. คนส่วนใหญ่จะพยายามทำงานให้ทันเวลาที่กำหนดไว้แม้จะไม่มีใครคอยควบคุม.....				
28. คนเรามักไม่กล้าแสดงความคิดเห็นกับกลุ่ม เมื่อคิดว่าตนเองอาจไม่เห็นด้วย.....				
29. ถ้าท่านให้ความไว้วางใจกับผู้อื่น คนส่วนใหญ่จะตอบสนองด้วยการไว้วางใจท่านเช่นเดียวกัน.....				
30. คนส่วนใหญ่จะรังเกียจข้อโต้แย้งหรือความผิดของคนอื่นที่แตกต่างจากของตน โดยไม่ถือโทษ เพราะเป็นเรื่องธรรมดาที่คนเราย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้.....				
31. คนเราไม่รู้จักคำว่า "พอ" มีความอยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด.....				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
32. คนส่วนใหญ่พยายามสร้างสรรคสิ่งดีงามไว้ เพื่อ ให้คนรุ่นหลังได้รับสิ่งดีงามเหล่านั้น.....				
33. คนเราแต่ละคนจะต้องกลืนใจในข้อเท็จจริงของสิ่งใด สิ่งหนึ่งเสมอ.....				
34. คนเรามักอ้างว่าตนมีศีลธรรมจรรยา แต่เมื่อตกอยู่ ในภาวะคับขันน้อยคนนักที่ยึดมั่นในความดีนั้น.....				
35. คนส่วนใหญ่จะไม่ทำงานเต็มที่ ถ้าไม่ได้รับสิ่งตอบแทน พิเศษ.....				
36. คนส่วนใหญ่ชอบพูดกับคนดูน เพื่อให้ตนเองดี หรือ มีค่าขึ้น.....				
37. เป็นเรื่องยากที่คนเราจะเปลี่ยนแปลงนิสัยประจำ ตัวของตนเอง.....				
38. นักเรียนส่วนใหญ่จะแจ้งให้ครูผู้สอนทราบ เพื่อให้ คะแนนมากกว่าที่ควรจะได้.....				
39. คนเราสามารถทำร้ายผู้อื่นได้ เพื่อความเอือมระอาของ ตัวเอง.....				
40. คนส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับผลการกระทำของ ตน ถ้าสิ่งนั้นเป็นผลเสียกับตน.....				
41. ถึงแม้จะมีคนพยายามเป็นดีของตัวเองสักเท่าใด แต่ จริง ๆ แล้วเขาไม่สามารถทำได้.....				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
42. คนส่วนใหญ่จะไม่เข้าใจตัวเอง แสดงหลักความ ยุติธรรมและความเท่าเทียมกันของมนุษย์เป็นเครื่อง ตัดสินปัญหาต่าง ๆ.....				
43. คนส่วนใหญ่จะดำรงชีวิตตามความคาดหวังของผู้อื่น ที่มีความสัมพันธ์กัน หรือใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ สามี ภรรยา เพื่อน ฯลฯ.....				
44. คนส่วนใหญ่จะทำอะไรโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว.....				
45. หากได้รับประโยชน์จากการทุจริต คนส่วนใหญ่จะทำ เช่นนั้น.....				
46. คนเรามักยอมรับ และให้อภัยกับคนที่ตนรักและ พอใจส่วนตัวมากกว่าพิจารณาความความเป็นจริงและ เหตุผล.....				
47. เมื่อเห็นเพื่อนร่วมงานได้ค หรือประสบความสำเร็จ มากกว่าตน คนส่วนใหญ่จะอิจฉาหรือไม่พอใจ.....				
48. ในโลกนี้เต็มไปด้วยคนที่ขาดความรับผิดชอบ.....				

ภาคผนวก จ.

แบบการให้คะแนนแบบทดสอบวัดคุณโนมตีเกี่ยวกับคน

SCORE SHEET

Counseling Form
Tennessee Self-Concept Scale

IN TERMS OF	COLUMN A PHYSICAL SELF	COLUMN B MORAL/ETHICAL SELF	COLUMN C PERSONAL SELF	COLUMN D FAMILY SELF	COLUMN E SOCIAL SELF	SELF CRITICISM	ROW TOTALS
ROW 1.	P-1 P-2 P-3 N-4 N-5 N-6 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-19 P-20 P-21 N-22 N-23 N-24 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-37 P-38 P-39 N-40 N-41 N-42 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-55 P-56 P-57 N-58 N-59 N-60 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-73 P-74 P-75 N-76 N-77 N-78 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	91 92 93 94 5 5/ 5 5 5 5/ 5 5	159
IDENTITY	5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	91 92 93 94 5 5/ 5 5 5 5/ 5 5	159
WHAT HE	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	95 96 97 98 5 5 5 5 5 5 5 5	128
IS	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	99 100 5 5 5 5	137
SELF SATIS- FACTION HOW HE ACCEPTS HIMSELF	P-7 P-8 P-9 N-10 N-11 N-12 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-25 P-26 P-27 N-28 N-29 N-30 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-43 P-44 P-45 N-46 N-47 N-48 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-61 P-62 P-63 N-64 N-65 N-66 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-79 P-80 P-81 N-82 N-83 N-84 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	95 96 97 98 5 5 5 5 5 5 5 5	128
ROW 2.	P-7 P-8 P-9 N-10 N-11 N-12 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-25 P-26 P-27 N-28 N-29 N-30 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-43 P-44 P-45 N-46 N-47 N-48 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-61 P-62 P-63 N-64 N-65 N-66 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-79 P-80 P-81 N-82 N-83 N-84 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	95 96 97 98 5 5 5 5 5 5 5 5	128
BEHAVIOR HOW HE ACTS	P-13 P-14 P-15 N-16 N-17 N-18 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-31 P-32 P-33 N-34 N-35 N-36 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-49 P-50 P-51 N-52 N-53 N-54 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-67 P-68 P-69 N-70 N-71 N-72 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	P-85 P-86 P-87 N-88 N-89 N-90 5 5 1 1 1 1 5 5 1 1 1 1	99 100 5 5 5 5	137
COLUMN TOTALS	26	29	25	27	30	30	404

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์
ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา ๑

บทคัดย่อ
ของ
สกุล ขำนิเทศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2530

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับ
ทัศนคติของมนุษย และเปรียบเทียบมโนคติเกี่ยวกับตนและทัศนคติของ
มนุษย์ระหว่างตัวแปรที่มีจิตทางการแนะแนว และไม่มีจิตทางการแนะแนวของครูแนะแนว
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนว สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 จำนวน
96 คน มีจิตทางการแนะแนว 60 คน ไม่มีจิตทางการแนะแนว 36 คน เครื่องมือที่ใช้
เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดมโนคติเกี่ยวกับตนเทนเนสซี (Tennessee Self
Concept Scale) และแบบสอบถามวัดทัศนคติของมนุษย

ผลการวิจัยพบว่า

1. มโนคติเกี่ยวกับตนโดยส่วนรวมกับทัศนคติของมนุษยโดยส่วนรวม
มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ครูแนะแนวที่มีจิตและครูแนะแนวที่ไม่มีจิต มีมโนคติเกี่ยวกับตนแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูแนะแนวที่มีจิตและครูแนะแนวที่ไม่มีจิต มีทัศนคติของมนุษย
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-CONCEPT AND VIEW
OF HUMAN NATURE OF SECONDARY SCHOOL COUNSELORS
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN
EDUCATIONAL REGION 1

AN ABSTRACT

BY

SAKUL KHAMPIM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

Bangsaen Campus

October 1987

The main purposes of this study were (1) to find out the relationship between self-concept and view of human nature (2) to compare self-concept between the guidance teachers with degree of Counseling and Guidance and the guidance teachers with no degree of Counseling and Guidance.

The sample used in this study was 96 guidance teachers under the Department of General Education in the Educational Region 1. They were composed of 60 guidance teachers with degree in Counseling and Guidance and 36 guidance teachers with no degree in Counseling and Guidance. The instrument used in this study was the Tennessee Self Concept Scale and View of Human Nature Questionnaire. The correlation and the t-test were used in the analysis of data.

The results of the study showed that:

1. There was significant positive correlation between self-concept and view of human nature at the .05 level.
2. There was no significant difference in self-concept between the guidance teachers with degree of Counseling and Guidance and the guidance teachers with no degree of Counseling and Guidance.
3. There was no significant difference in view of human nature between the guidance teachers with degree of Counseling and Guidance and the guidance teachers with no degree of Counseling and Guidance.